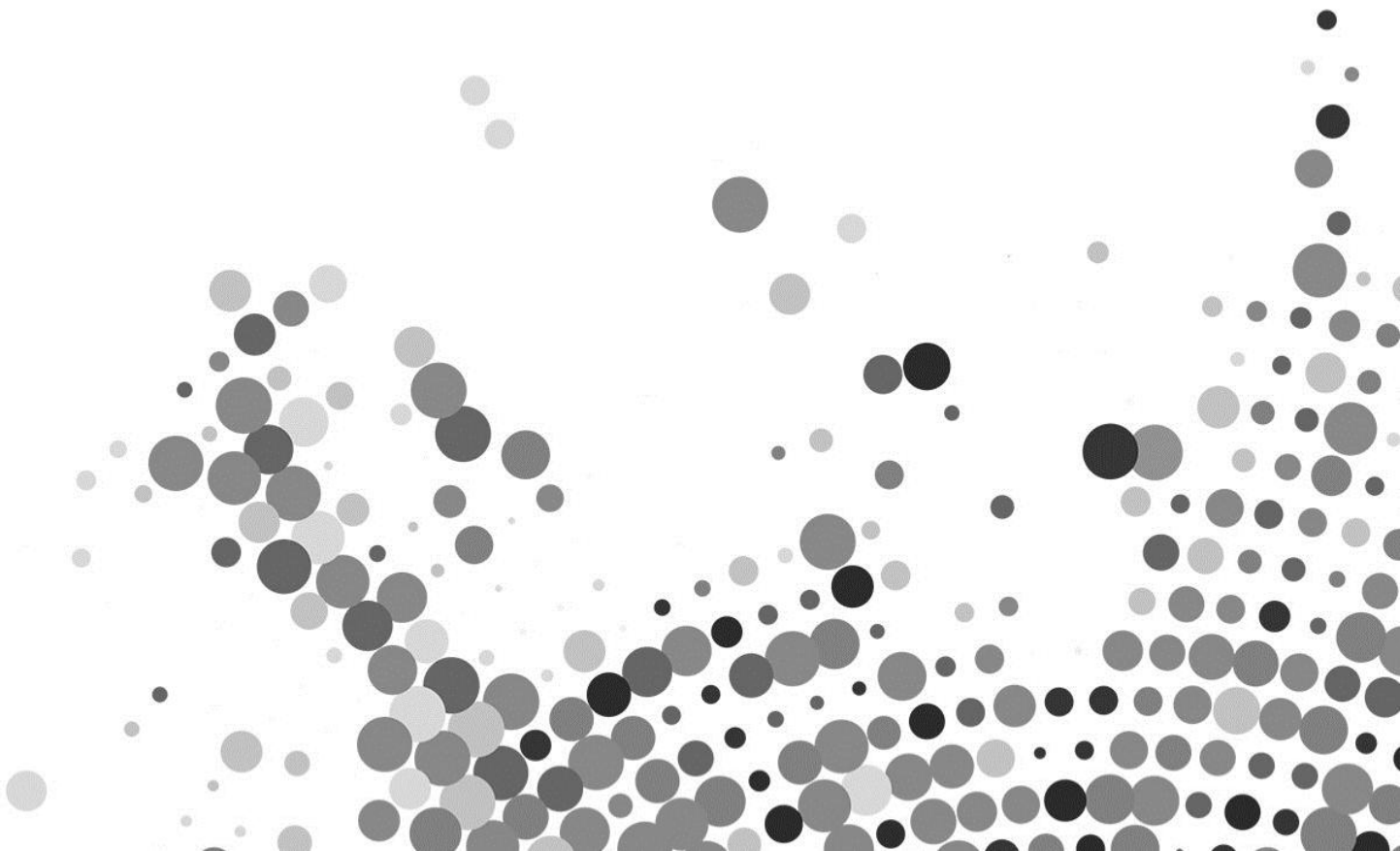

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALAN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2016 - 2019 SEKÄ TULOSSUUNNITELMA 2015

SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 34/2014

Hallinto

Sisäministeriö
Monistamo
Helsinki 2014

ISSN 2341-8524
ISBN 978-952-324-004-9 (nid.)
ISBN 978-952-324-005-6 (PDF)

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)	Julkaisun laji	
	Toimeksiantaja	
	Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Sisäministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelma 2016-2019 sekä tulossuunnitelma 2015		
Julkaisun osat		
Tiivistelmä Sisäministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelma 2016-2019 sisältää : <ol style="list-style-type: none"> 1. Toimintaympäristön kuvauksen 2. Sisäministeriön ja yhteisen konsernipolitiikan - ohjaustoimintojen kuvauksen 3. SM:n hallinnonalan toimialojen keskeiset yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet, keskeiset toimenpiteet ja linjaukset suunnittelukaudelle <p>Sisäministeriön hallinnonalan tulossuunnitelma 2015 sisältää hallinnonalan keskeiset toimenpiteet ja linjaukset vuodelle 2015.</p> <p>Tulosneuvotteluissa sovitut virastokohtaiset tulostavoitteet on kirjattu virastojen tulossopimukseen, jotka julkaistaan Valtiokonttorin määräyksen mukaisesti Valtion raportointipalvelussa (Netra).</p>		
Avainsanat (asiasanat) Sisäministeriö, toiminta- ja taloussuunnitelma		
Muut tiedot Sähköisen julkaisun ISBN 978-952-324-005-6 (PDF), osoite www.intermin.fi/julkaisut		
Sarjan nimi ja numero Sisäministeriön julkaisu 34/2014	ISSN 2341-8524	ISBN 978-952-324-004-9
Kokonaissivumäärä 57	Kieli suomi	Hinta 25€ + alv
Jakaja Sisäministeriö	Kustantaja/julkaisija Sisäministeriö	

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)	Typ av publikation		
	Uppdragsgivare		
	Datum för tillsättandet av organet		
Publikation (även den finska titeln) Verksamhets- och ekonomiplan 2016-2019 och resultatplan 2015 för inrikesministeriets förvaltningsområde			
Publikationens delar			
Referat			
<p>Verksamhets- och ekonomiplan 2016-2019 och resultatplan 2015 för inrikesministeriets förvaltningsområde</p> <p>Verksamhets- och ekonomiplanen för inrikesministeriets förvaltningsområde 2016-2019 innehåller:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. En beskrivning av förhållandena 2. En beskrivning av styrfunktionerna för inrikesministeriet och den gemensamma koncernpolitiken 3. De centrala samhälleliga effektmålen samt de centrala åtgärderna och riktlinjerna för ansvarsområdena inom inrikesministeriets förvaltningsområde <p>Resultatplanen för inrikesministeriets förvaltningsområde 2015 innehåller de centrala åtgärderna och riktlinjerna för 2015.</p> <p>De resultatmål för respektive ämbetsverk som överenskommits vid resultatförhandlingarna har förts in i ämbetsverkens resultatavtal, som i enlighet med Statskontorets föreskrift publiceras i statens rapporteringstjänst Netra.</p>			
Nyckelord Inrikesministeriets, verksamhets- och ekonomiplan			
Övriga uppgifter Elektronisk version, ISBN 978-952-324-005-6 (PDF), www.intermin.fi/publikationer			
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 34/2014		ISSN 2341-8524	ISBN 978-952-324-004-9
Sidoantal 57	Språk finska	Pris 25€ + moms	Sekretessgrad
Distribution Inrikesministeriet		Förläggare/utgivare Inrikesministeriet	

Sisällys

1	Lähtökohdat suunnittelukauden toiminnalle.....	3
1.1	Toimintaympäristö.....	3
2	Sisäministeriö ja yhteinen konsernipolitiikka – ohjaustoiminnot.....	4
2.1	Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.....	4
2.2	Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus.....	4
2.2.1	Toiminnan suunnittelu.....	4
2.2.2	Taloussuunnittelu.....	6
2.2.3	Seuranta ja raportointi.....	6
2.2.4	Ohjaus- ja kehittämistyö.....	7
2.2.5	Henkilöstöpolitiikka ja strateginen henkilöstösuunnittelu	8
2.2.6	Tutkimus- ja kehittämistyö.....	10
2.2.7	Laillisuusvalvonta.....	12
2.2.8	Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen	13
2.2.9	Yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän torjuminen.....	14
2.2.10	Kustannukset ja henkilötyövuodet toiminnoittain	14
2.3	Muut yhteiset hallinnonalatason kokonaisuudet	15
2.3.1	EU ja kansainväliset asiat	15
2.3.2	Siviilikriisinhallinta	16
2.3.3	Tietohallinto	17
2.3.4	Toimitilahallinto	18
2.3.5	Sisäasioiden EU-rahastot.....	19
3	Poliisitoimi.....	21
3.1	Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	21
3.2	Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015.....	23
3.3	Keskeiset toimintalinjat ja toimenpiteet vuosina 2016 - 2019.....	26
3.4	Keskeiset tunnusluvut	28
3.5	Säädösvalmistelu.....	35
4	Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät.....	36
4.1	Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	36
4.2	Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015.....	37
4.3	Keskeiset toimenpiteet vuosina 2016–2019	38
4.4	Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus.....	39
4.5	Säädösvalmistelu.....	41
5	Pelastustoimi	42

5.1 Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	42
5.2 Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015.....	42
5.3 Keskeiset toimenpiteet vuosina 2016–2019	43
5.4 Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus.....	44
5.5 Säädösvalmistelu.....	46
6 Häätokeskustoiminta.....	47
6.1 Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	47
6.2 Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015.....	47
6.3 Keskeiset toimenpiteet vuosina 2016–2019	48
6.4 Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus.....	49
7 Maahanmuuttohallinto.....	50
7.1 Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	50
7.2 Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015.....	52
7.3 Keskeiset toimenpiteet vuosina 2016–2019	53
7.4 Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus.....	54
7.5 Säädösvalmistelu.....	57

1 Lähtökohdat suunnittelukauden toiminnalle

1.1 Toimintaympäristö

Valtiontalouden rahoitusasema pysyy lähivuosina selvästi alijäämäisenä. Hallituksen päättämät sopeutustoimet pienentävät valtiontalouden alijäämää, mutta samalla ne heikentävät sisäisen turvallisuuden toimintaedellytyksiä monin eri tavoin. Myös kuntatalouden haasteet vaikuttavat sisäministeriön hallinnonalaan, erityisesti pelastustoimen palvelujen järjestämiseen.

Kansainvälinen yhteistyö ja operatiivinen toiminta ulkomailla ovat nyt ja tulevaisuudessa kiinteä ja välttämätön osa kansallisen sisäisen turvallisuuden kokonaisuutta. Euroopan ja Suomen turvallisuusympäristö on muutoksessa ja siten vaikeammin ennakoitavissa. Suomen lähialueiden ja erityisesti Venäjän merkitys säilyy suurena. Pohjoismaisen ja Itämeren rantavaltioiden välisen yhteistyön merkityksen odotetaan kasvavan edelleen.

Ihmisten lisääntyvä liikkuvuus haastaa koko sisäministeriön toiminta-alan. Suomeen tullaan ja tältä lähdetään muualle entistä useammin, myös lyhytaikaisesti. Ilman riittävää ennakointia ruuhkautuminen voi uhata niin rajanylityspaikkojen, lupahallinnon, turvapaikanhakijoiden vastaanoton kuin eri tietojärjestelmienkin toimintaa. Maahanmuuton sujuvuuden ja hallittavuuden heikkeneminen kasvattaa välittömästi hallinnon kustannuksia. Suomen on jatkossakin pystyttävä houkuttelemaan maahan niitä maahanmuuttajia, joita se tarvitsee. Liikkuvuuden lisääntymisen myötä myös sen kielteiset lieveilmiöt lisääntyvät. Laiton maahanmuutto, erilaiset väärinkäytökset sekä ihmiskauppa ja muu heikossa asemassa olevien ihmisten hyväksikäyttö lisääntyvät. Globaaliin liikkuvuuteen liittyvä rikollisuus, terrorismi ja ääriliikkeet pyrkivät saamaan entistä enemmän jalansijaa.

Tietojärjestelmien ja -verkkojen häiriötön toiminta ja luottamuksellisuus varmistavat osaltaan valtion ja yhteiskunnan ydintoimintojen tuottamisen. Kaikki tässä toimintakentässä tapahtuvat muutokset vaikuttavat suoraan sisäministeriön hallinnonalan toimijoihin ja sitä kautta hallinnonalan mahdollisuuksiin tarjota siltä odotettavia palveluja.

Suomen keskeinen vahvuus turvallisuuden kannalta on se, että kansalaiset luottavat viranomaisiin, instituutioihin ja toisiinsa. Luottamus vahvistaa edelleen sosiaalista koheesiota, joka luo perustan turvallisuudelle, turvallisuuden tunteelle ja hyvin toimivalle yhteiskunnalle. Sisäisen turvallisuuden strategisista ydintehtävistä huolehtiminen ja keskeisten kansalaisille tarjottavien palvelujen tuottaminen myös tulevaisuudessa edellyttää sisäisen turvallisuuden kokonaisuuden laajaa rakenteellista uudistamista sekä näiden palvelujen edellyttämien voimavarojen turvaamista.

2 Sisäministeriö ja yhteinen konsernipolitiikka – ohjaustoiminnot

2.1 Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Suomen keskeinen vahvuus turvallisuuden kannalta on se, että kansalaiset luottavat viranomaisiin, instituutioihin ja toisiinsa. Luottamus vahvistaa edelleen sosiaalista koheesiota, joka luo perustan turvallisuudelle, turvallisuuden tunteelle ja hyvin toimivalle yhteiskunnalle.

Ihmiset saavat pätevien turvallisuusviranomaisten apua sitä tarvitessaan, ja myös luottavat sitä saavansa silläkin hetkellä kun avuntarve ei ole konkreettinen.

Poliisitoimi, pelastustoimi ja Rajavartiolaitos osallistuvat omalta osaltaan kansallisen kilpailukyyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen, jonka tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maa. Sisäministeriön hallinnonalan viranomaiset keskittyvät sisäisen turvallisuuden ytimeen osana kokonaisturvallisuutta ja EU -tasoista strategiatyötä.

Maahanmuuttopolitiikka perustuu hallitusohjelman linjauksiin. Valtioneuvoston vuonna 2013 periaatepäätöksensä hyväksymän Maahanmuutto 2020 -strategian toimeenpanoa ja seuranta jatketaan.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet konkretisoituvat ja täsmentyvät uuden hallitusohjelman myötä.

Sisäministeriö jatkaa aktiivista konserniohjausta. Sisäasiainhallinnon konserniohjauksen keskeisenä tavoitteena on sekä tunnistaa kokonaisuuden edut ja tavoitteet että edistää niiden ottamista huomioon koko sisäasiainhallinnossa.

Konsernitoiminnassa keskitytään asioihin, joista saadaan suurimmat hyödyt vaikutuksina ja mittakaavaedut tehokkuutena ja jotka tuottavat taloudellista ja toiminnallista hyötyä.

2.2 Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

2.2.1 Toiminnan suunnittelu

Monivuotisen toiminta- ja taloussuunnittelun lähtökohtana on varmistaa hallituksen valtion taloutta ja toimintapolitiikkaa koskevien linjauksien huomioon ottaminen. Toiminta- ja taloussuunnittelussa huomioidaan asetettujen tavoitteiden lisäksi

toteutum tiedot ja niistä tehdyt analyysit sekä määräajoin tehdyt arvioinnit toteutuneesta kehityksestä.

Ministeriö suunnittelee toimialansa toiminnan vaikuttavuutta ja toiminnallista tulokellisuutta usean vuoden aikavälillä. Pääsääntöisesti nelivuotiskaudeksi tehtävä toiminta- ja taloussuunnittelu sisältää mm. yleiset toimintalinjaukset ja painopisteet sekä tärkeimmät tavoitteet yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja tulokellisuuden kehitykselle. Toiminnan ja talouden suunnittelu tarjoaa pohjan julkisen talouden suunnitelman ja valtion vuotuisen talousarvion laadinnalle. Toiminta- ja taloussuunnitelmaan sisältyvä tuloussuunnitelma on talousarvion toimeenpanoasiakirja, jossa on talousarviota tarkemmin määritelty toiminnan painopisteet ja tavoitteet talousarviovuodelle.

Ulkopuolisen rahoituksen koordinointi ja tiedonvälitys

Osana ministeriön organisaatiouudistusta on vuosien 2013–2014 aikana tarkasteltu myös ulkopuolisen rahoituksen koordinaation järjestämistä ministeriössä. Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö vastaa sisäasioiden EU-rahastojen kansallisesta toimeenpanosta ja Twinning-hankerahoituksen sekä muiden kv. yhteistyön rahoitusinstrumenttien koordinaatiosta. Ulkopuolisten rahoitusvälineiden koordinaatio on muilta osin keskitetty ministeriön hallinto- ja kehittämissyksikköön. Yhteistyötä hallinto- ja kehittämissyksikön ja kansainvälisten asioiden yksikön välillä sekä osastojen ja erillisyyksiköiden kesken tiivistetään. Twinning-hankerahoituksen osalta tehdään linjaukset Twinning-hankkeiden alueellisesta priorisoinnista SM:n hallinnonalalla sekä hankkeiden hallinnoinnin yhdenmukaisista käytännöistä ja keskittämisestä johonkin hallinnonalan virastoon. Ulkopuolisen rahoituksen kokonaisvaltaisen hyödyntämisen sekä suunnitelmallisuuden, ennakkoinnin ja tavoitteellisuuden tehostamiseksi muodostetaan kansliapäällikköjohtoinen taho, joka antaa ulkopuolisen rahoituksen asioissa strategista ohjausta koko ministeriön hallinnonalalla.

EU:n uusi rahoituskehys 2014–2020 ja sisäasioiden EU-rahastot

Alkaneelle EU:n monivuotiselle rahoitusohjelmakaudelle 2014–2020 on perustettu sisäasioiden alalle kaksi uutta rahastoa: turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto sekä sisäisen turvallisuuden rahasto, joka jakaantuu ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskevaan rahoitusvälineeseen ja poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjuntaa sekä kriisinhallintaa koskevaan rahoitusvälineeseen.

Rahastojen perustamisasetukset hyväksyttiin vasta keväällä 2014 EU-tason pitkään jatkuneista neuvotteluista johtuen. Vuonna 2014 on valmisteltu asetusten nojalla annettavia delegoituja ja täytäntöönpanosäädöksiä. Syksyllä 2012 asetettu kansallinen horisontaalinen työryhmä on vuoden 2014 aikana jatkanut rahastojen kansallisten ohjelmien valmistelua, jota ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö on koordinoinut. Syksyllä 2013 asetettu lainsäädäntöhankkeen työryhmä valmisteli vuonna 2014 hallituksen esityksen muotoon lain sisäasioiden rahastoista, joka on voimassa 1.1.2015 lähtien. Lakia tarkennetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tavoitteena on, että Suomi hyötyy täysimääräisesti ohjelmakauden 2014–2020 sisäasioiden rahastoista.

2.2.2 Taloussuunnittelu

Taloussuunnitteluun kuuluvat osana julkisen talouden suunnitelmaa tehtävän hallinnonalan määräraha-kehityksen sekä talousarvion ja mahdollisten lisätalousarvioesitysten laadinta VM:n antamien ohjeiden ja määräaikojen mukaisesti. Hallinnonalan virastot, osastot ja erillisyyksiköt tekevät ehdotuksensa hallinnoimistaan momenteista hallinto- ja kehittämissyksikölle, joka kokoaa esitykset ja saattaa ne ministeriön johdon käsiteltäväksi ja päätettäväksi. Kehys- ja budjettivalmistelussa käytetään valtioneuvoston yhteistä selainpohjaista Buketti-tietojärjestelmää.

Taloussuunnitteluun ja talousarvion toimeenpanoon kuuluu myös hallinto- ja kehittämissyksikön koordinoimana tehtävä tilijaottelun laatiminen ja ylläpito. Osastot ja erillisyyksiköt suorittavat hallinnoimiensa määrärahojen jaon ja irrottamisen sekä suorittavat määrärahojen seuranta. Toimialojen maksuasetuksen valmistellaan yhteistyössä osastojen kanssa hallinto- ja kehittämissyksikön koordinoimana.

2.2.3 Seuranta ja raportointi

Tilinpäätös

Kirjanpitovelvolliset yksiköt laativat tilinpäätöksen, johon sisältyy toimintakertomus. Sellaiset virastot tai laitokset, jotka eivät toimi kirjanpitoyksikkönä ja joille ministeriö on vahvistanut tulostavoitteet, laativat toimintakertomuksen. Talousarvion ulkopuolella olevat valtion rahastot laativat tilinpäätöksen, johon sisältyy toimintakertomus. Kirjanpitoyksiköiden tilinpäätökset tulee laatia ja hyväksyä viimeistään varainhoitovuotta seuraavan maaliskuun 15. päivänä. Tilinpäätöksen (ml. toimintakertomus) laadinta perustuu talousarviolakiin ja -asetukseen. Lisäksi laadinnassa noudatetaan Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

Hallituksen vuosikertomus

Valtioneuvosto antaa eduskunnalle Hallituksen vuosikertomuksen perustuslain 46 §:ssä säädettyä kertomuksena hallituksen toiminnasta, valtiontalouden hoidosta ja talousarvion noudattamisesta sekä niistä toimista, joihin hallitus on eduskunnan päätösten johdosta ryhtynyt. Aikaisemmilta kertomusvuosilta annetut erilliset valtion tilinpäätöskertomus ja hallituksen toimenpidekertomus esitetään yhtenä neliosaisena julkaisuna. Sisäministeriön osuuden valmisteluvastuu on hallinto- ja kehittämissyksikössä. Kertomus kootaan osastojen ja erillisyyksiköiden sekä virastojen tilinpäätös- ja toimintakertomustekstien perusteella.

Tilinpäätöskannanotot

Valtion talousarviosta annetun asetuksen 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalan kirjanpitovelvollisen yksikön ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut kirjanpitovelvollisen yksikön tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston (Palosuojelurahasto) toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta. Kannanoton valmistelua varten sisäministeriö laatii ja hankkii tarvittavat selvitykset ja arvioinnit.

2.2.4 Ohjaus- ja kehittämistyö

Sisäministeriö on omalla hallinnonalallaan viime vuosina aktiivisesti pyrkinyt korostamaan ns. konserni-ohjausta ja sen merkitystä. Sisäasiainhallinnon konserniohjauksen keskeisenä tavoitteena on sekä tunnistaa mm. talous- ja henkilöstöhallintoon liittyvät kokonaisuuden edut ja tavoitteet että edistää niiden ottamista huomioon koko sisäasiainhallinnossa. Konsernitoiminnassa on pyritty keskittymään asioihin, joista saadaan suurimmat hyödyt vaikutuksina ja mittakaavaedut tehokkuutena ja jotka tuottavat taloudellista ja toiminnallista hyötyä. Valtionhallinnossa on käynnissä useita tulousohjaukseen ja tulousohjauksen kehittämiseen liittyviä kehittämishankkeita.

Sisäministeriössä on käynnissä hanke, jonka tavoitteena on muodostaa uusimuotoisesta sisäasiainhallinnon tulousohjausjärjestelmäkokonaisuus. Uudistuksen myötä sisäasiainhallinnon tulousohjausjärjestelmä vahvistuu mm. toimintojen yhtenäistymisen ja selkeytymisen myötä.

Sisäasiainhallinnon hankintojen toteuttamismenettelyt

Osana tuloussuunnitelmaa vahvistetaan hankintojen toteuttamismenettelyt, jotka perustuvat virastojen ja laitosten hankintasuunnitelmiin. Menettelyt koskevat hankintatiimin erikseen valitsemia tavara- tai palveluhankintoja, erityisesti A-hankintoja ja sellaisia hankintoja, joiden osalta halutaan määrätä erikseen hankinta- tai kilpailuttamistavasta tms. Hankintojen toteuttamismenettelyissä (SMDno 2014/820) vahvistetaan myös sisäasiainhallinnon hankintastrategia.

Sähköinen asiankäsittely

Sisäasiainhallinnossa on laajasti käytössä hallinnonalan yhteinen sähköisen asiankäsittelyn ja dokumenttienhallinnan tietojärjestelmä Acta, joka sisältää mm. sähköisen allekirjoituksen ja arkistoinnin. Yhteistä järjestelmää on viime vuosina uudistettu merkittävästi, jotta se olisi teknisesti ja toiminnallisesti mahdollisimman käytettävä ainakin vuoteen 2018 asti.

Acta-järjestelmä tarjoaa hallinnonalan virastoille hyvä pohjan sähköisten toimintatapojen jatkuvaan kehittämiseen. Sähköisen asiankäsittelyn ja uusien

toimintatapojen käyttöönotto edellyttää virastoilta myös merkittävää omaa panostusta. Ministeriö tukee virastoja näissä tehtävissä tarjoamalla asiantuntijatukea ja seuraa tavoitteiden toteutumista virastokohtaisilla evaluoinneilla.

2.2.5 Henkilöstöpolitiikka ja strateginen henkilöstösuunnittelu

Sisäministeriön henkilöstösuunnitelmassa on otettu huomioon mm. hallitusohjelmassa ministeriön hallinnonalalle ja sen toiminnalle asetetut tavoitteet ja painopisteet. Osana toiminnan kehittämistä ja tehostamista on henkilöstösuunnittelussa huolehdittu henkilöresursseihin kohdistettujen säästötavoitteiden saavuttamisesta pääosin luonnollisen poistuman kautta. Lähivuosina jatkuvaan poikkeuksellisen suureen eläköitymiseen ja siitä aiheutuvaan henkilöstön vaihtuvuuteen varaudutaan erityisesti henkilöstösuunnittelun ja toimintaprosessien jatkuvalla kehittämisellä. Lisäksi pyritään rakentamaan mahdollisuuksien mukaan aikaisempaa laajempia ja joustavampia tehtäväkokonaisuuksia, jotka mahdollistaisivat myös pidemmän aikavälin ammatillisen kehittymisen. Keskeistä toiminnan turvaamisen kannalta on riittävä ennakointi sekä toiminnan pidemmälle aikavälille ulottuva suunnitelmallisuus.

Valtionhallinnossa haetaan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden paranemista ja tämä edellyttää entistä parempaa rakenteellista organisoitumista ja tehokkaampia kokonais- ja työprosesseja. Tämä tavoite heijastuu myös henkilöstön osaamisvaatimusten muutoksena/kasvuna, samoin kuin johtamisen laadun korostumisena. Hallinnonalan virastojen henkilöstöjohtamisvalmiuksia tuetaan ja kehitetään jatkamalla vuonna 2011 alkanutta strategisen henkilöstöjohtamisen Hyvä johtaja koulutusohjelmaa. Koulutusohjelman toinen valmennus päättyi keväällä 2014 ja seuraavan valmennuksen on tarkoitus alkaa 2015 syyskaudella. Ministeriössä jatketaan esimiesten vuosittaista kouluttamista 1-2 kertaa vuodessa järjestettävillä esimiesfoorumeilla. Syyskaudella 2014 käynnistyy ministeriön esimiesten kehittämishankkeen suunnittelu tuleville vuosille. Ylimmän johdon johtamissopimusten sisältöä fokusoidaan enemmän johtajan itsensä johtamisen suuntaan ja painotetaan johtamissopimuksissa muutos- ja henkilöstöjohtamisen osuutta ja samalla jätetään strategisen tulossopijauksen ulottuvuus pääosin tulossopimuksessa linjattavaksi asiaksi. Prosessia tarkennetaan siten, että valmisteluvastuuta virastojen/osastojen osalta lisätään edelleen pyrkien samalla kehittämään toiminnan vaikuttavuutta. Vuodesta 2014 lähtien johtamissopimukset on tehty ilman tulospalkkioelementtiä.

Ministeriössä tullaan suunnittelukaudella edelleen kehittämään eri yhteistyön muotoja työterveyshuollon kanssa. Toiminta painottuu erityisesti lakisääteiseen ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon sekä työkykyä tukevaan ja palauttavaan toimintaan mm. Varhaisen tuen -mallin mukaisesti. Jatkossa tullaan lisäämään mahdollisuuksia käyttää mm. työterveyshuollon ryhmäterapeuttisia palveluita työssä jaksamisen tukemiseksi. Ministeriön nykyinen työterveyshuollon sopimus päättyy vuoden 2014 lopussa. Uusi sopimus on kilpailutettu yhdessä kaikkien ministeriöiden kanssa siten, että vuoden 2015 alusta voimaan tulevat sopimukset siirretään 1.3.2015 valtioneuvoston kansliaan perustettavan hallintoyksikön (VNHY) hallinnoitavaksi.

Sisäasiainhallinnossa pyritään edelleen parantamaan rekrytointiprosessien laatua ja sujuvuutta kouluttamalla esimiehiä ja rekrytointiprosessissa mukana olevia sekä luomalla toimivia apuvälineitä. Keväällä 2015 otetaan käyttöön valtionhallinnon uusi yhteinen rekrytointijärjestelmä (Heli2), jolla voidaan hoitaa ulkoisen rekrytinnin lisäksi myös sisäisiä rekrytointeja ja henkilöstökiertoa. Keskeistä on kannustamalla ja toiminnallista tukea tarjoten lisätä toteutuneiden henkilökiertojen määrää, koska henkilökierto on edelleen ilmoitetusta halukkuudesta huolimatta vähäisiä. Henkilökiertomenettelyssä ja vastaavissa toimissa lähtökohtana on palaaminen takaisin ns. lähtötyönantajan palvelukseen henkilökierron välityksellä saatua lisäammattitaitoa hyödyntämään. Hallinnonalan ylimmän johdon osalta on jo aiemmin linjattu siirryttäväksi määräaikaikaisiin virkanimityksiin.

Hallinnolliset ja tukipalveluprosessit hoidetaan nykylinjausten mukaisesti mahdollisimman laajasti keskitetysti viraston sisäisesti tai palvelukeskuksissa yhtenäisten ja tehokkaiden toimintatapojen varmistamiseksi. Sisäministeriössä näiden tehtävien keskittäminen etenee suunnitellusti ja hallinnollisten tehtävien uudistetut toimintatavat on otettu käyttöön vuoden 2014 alusta. Kieku-tietojärjestelmän käyttöönottoon liittyen on kehitetty henkilöstöhallinnon toimintaprosesseja ja jatkettu näiden prosessien sähköistämistä toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi.

Tasa-arvolain mukaisesti sisäasiainhallinnon tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset toimintatavat, joilla varmistetaan tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Työnantajan on toteutettava tasa-arvoa edistävät toimet vuosittain laadittavan, erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja koskevan tasa-arvosuunnitelman mukaisesti. Tämän mukaisesti ministeriössä ja hallinnonalan virastoissa laaditaan tasa-arvosuunnitelmat ja niistä johdetut tasa-arvotavoitteet.

Ministeriöllä on toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma ja sen toteutumista seurataan ministeriön tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasioiden koordinaatioryhmässä. Ministeriön henkilöstöpoliittinen tasa-arvosuunnitelma vuosille 2014–2017 julkaistiin keväällä 2014. Suunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja palkkauksellisen tasa-arvon saavuttamiseksi. Sisäministeriö allekirjoitti monimuotoisuussitoumuksen ja liittyi monimuotoisuusverkoston (FIBS) jäseneksi syksyllä 2013. Monimuotoisuuden johtamista on ministeriössä edistetty vuonna 2014 edelleen ja lisäksi sisäministeriö on aktiivisesti osallistunut monimuotoisuusverkoston toimintaan.

Sisäministeriössä toimii erillisinä ministeriön oma yhteistoimintaelin (Hepry) sekä koko hallinnonalan kattava yhteistoimintaelin. Sisäministeriön hallinnonalan yhteistoimintaelin toteuttaa yhteistoimintaa sisäministeriön, hallinnonalan ja sisäasiainhallinnon henkilöstön välillä. Yhteistoimintalain muutos on huomioitu molempien yhteistoimintaelimien toiminnassa ja sisäministeriön yhteistoimintasopimus tullaan päivittämään.

Sisäministeriö	toteuma	toteuma	arvio	TAE-tavoite	TTS -kausi			
Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Henkilöstöpolitiikka ja str.hlösuun.								
– naisten %-osuus	25,0	25,0	25,0	25,0	50,0	50,0	50,0	50,0
– naisten %-osuus	50,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
Sairauspoissaolojen kokonaiskustannuks	410	448	430,0	420,0	410,0	400,0	400,0	400,0

Perustietotaulukko - henkiset voimavarat

Sisäministeriö	toteuma	toteuma	arvio	TAE-tavoite	TTS -kausi			
Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Henkilötyövuodet	260,2	267,3	265,0	210,0	203,0	200,0	199,0	199,0
Kokonaistyövoimakustannukset (% palkkasummasta)	124,1	124,1	122,0	121,0	120,0	120,0	120,0	120,0
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,6	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8
Sairauspoissaolot,	7,9	8,0	7,8	7,7	7,6	7,5	7,5	7,5
Henkilöstön keski-ikä	45,5	45,9	45,5	45,3	45,2	45,2	45,2	45,1
Koulutustasoindeksi	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	6,0	6,0	6,0
Sukupuolijakauma N/M %	63/37	64/36	60/40	60/40	55/45	55/45	55/45	55/45

2.2.6 Tutkimus- ja kehittämistyö

Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla valmistellaan strategiseen ja muuhun päätöksentekoon sekä toiminnan kehittämiseen uutta tietoa, menetelmiä ja toteutuksia. Tutkimustoiminnan tulee varmistaa sisäasiainhallinnon kyky reagoida toimintaympäristön muutoksiin sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Tutkimus- ja kehittämistyötä peilataan Turvallisuustutkimuksen toimeenpano-ohjelmaan, Valtion tutkimuslaitosten ja -rahoituksen uudistukseen sekä muihin ohjaaviin kansallisiin ja EU-strategioihin sisäisen turvallisuuden osalta.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan liittymäpintoja ja tuloksellisuutta sisäisen turvallisuuden uudistuksiin, toimintoihin, hankkeisiin ja hankintoihin vahvistetaan. Hankekokonaisuuksien ja osatehtävien tuloksia tulee voida hyödyntää esimerkiksi operatiivisten, hallinnollisten, koulutuksellisten tai lainsäädännöllisten uudistuksien

tueksi. Tutkimus- ja kehittämisprojektit voivat olla esimerkiksi lyhytkestoisia (esi)selvityksiä tai pilotteja tai pitkäjänteisempiä tutkimus- ja kehittämistyötä vaativia hankkeita, joilla valmistellaan esiselvityksiä, vaatimusmäärittelyjä, katsauksia, esikaupallisia hankintoja ja investointeja tai demonstroidaan laajamittaisia konsepteja, järjestelmiä ja toimintamalleja.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta pohjautuu yhteistyöhön ja verkostoitumiseen ministeriön toimialojen ja strategisten partnerien ja/tai yhteistyöverkostojen kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti. Sisäministeriön hallinnonalan oppilaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminnassa ollaan aktiivisessa ja säännöllisessä vuorovaikutuksessa sisäministeriön ja sisäisen turvallisuuden toimijoiden kanssa, varmistaen että toteutuksia peilataan jatkuvasti todellisiin toimintoihin ja sieltä juontuviin tarpeisiin.

Sisäministeriö on kansallisesti ohjelmakomiteavastuussa Horisontti 2020 Turvalliset yhteiskunnat työohjelmaosiosta 2014–2020. Tavoitteena on aktivoida kansalliset sisäisen turvallisuuden toimialaan kytkeytyvät keskeiset viranomais- ja muut loppukäyttäjätahot, tutkimuslaitokset, yliopistot ja teollisuustoimijat mukaan verkostomaiseen toimintamalliin ohjelman ennakkovaikuttamisen ja hakujen osalta ohjelmakauden aikana. Tavoitteena on vahvistaa strategisia kumppanuuksia sisäisen turvallisuuden tutkimus- ja kehittämistoiminnan kehittämiseksi. Tutkimusrahoitusten osalta sisäministeriö on mukana Valtioneuvoston tutkimus-, ennakointi- ja arviointitoimintaa koordinoivassa työryhmässä ja vastuuministeriö Turvallinen yhteiskunta jaostossa.

Tutkimus- ja kehittämistoimintaa toteutetaan pääsääntöisesti ulkopuolisella rahoituksella, soveltaen eri rahoitusinstrumentteja tarpeiden mukaan.

Tutkimustoiminnalla valmistellaan strategisiin tarpeisiin uutta tietoa, menetelmiä ja toteutuksia. Tuloksia tulee voida hyödyntää operatiivisten, hallinnollisten, koulutuksellisten tai lainsäädännöllisten uudistusten tueksi. Tutkimustoimintaan haetaan ulkopuolista rahoitusta soveltaen eri rahoitusinstrumentteja tarpeiden mukaan. Tutkimusaiheiden ja -painopistealueiden ennakkovaikuttamista tehdään aktiivisesti. Koko hallinnonalan yhteinen H2020-hakuihin jäävä rahoitusosuus on yli 5 milj. euroa. Käytännössä tämä tarkoittaa kymmentä tutkimushanketta vuositasolla, joista hallinnonalalle tuloutuu yli 1 milj. euroa vuosittain.

Valmius ja varautuminen

Sisäministeriön valmiuteen, varautumiseen sekä tilannekuvaan ja tiedonkulun varmistamiseen liittyviä toimintamalleja ja järjestelmiä kehitetään siten, että ne perustuvat hallinnonalan normaaliolojen järjestelyihin ja vastaavat muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia. Työssä huomioidaan valtioneuvoston kokonaisturvallisuuteen ja poikkeusolojen toimintaedellytyksiin liittyvä kehitystyö, johon osallistutaan aktiivisesti.

Ministeriön valmiustyöryhmä on keskeinen valmiuteen ja varautumiseen liittyvien asioiden valmistelutyöryhmä. Keskeiset linjaukset ja toimintamallit hyväksytään ministeriön valmiustoimikunnassa.

Ministeriön toimintamalleja tai niiden osakokonaisuuksia testataan ja kehitetään vuosittain järjestettävissä hallinnonalan valmiusharjoituksissa (SISÄ harjoitukset). Valmiusharjoitukset pyritään kytkemään osaksi uusimuotoista valtiohallinnon valmiusharjoitusjärjestelmää (VALHA) ja liitetään hallinnonalan muiden harjoitusten yhteyteen.

Keskeiset toimenpiteet:

- Jatketaan ministeriön valmiussuunnitelman päivittämistä huomioiden käynnissä olevat varautumiseen liittyvät valtionhallinnon kehittämistoimet.
- Kehitetään edelleen sisäministeriön ja sisäasiainhallinnon keskusvirastojen välistä varautumisen yhteistoimintajärjestelyjä.
- Suunnitellaan ja toimeenpannaan ministeriön tilannekuvaan ja tietojenkulun varmistamiseen liittyvät toimintamallit siten, että ne ovat yhteensopivat valtioneuvoston tilannekuvatoimintojen kanssa ottaen huomioon VNTIKE-laki ja VNHY-hanke.
- Osallistutaan valtioneuvoston kokonaisturvallisuutta ja tilannekuvaa koskevien linjausten ja toimintamallien kehittämiseen ja toimeenpanoon.
- Järjestetään vuosittain sisäasiainhallinnon valmiusharjoitus.
- Osallistutaan aktiivisesti Turvallisuuskomitean toimintaan sekä valtionhallinnon valmiuspäällikkö- ja valmiussihteeritoimintaan varautumisen kehittämisessä.

2.2.7 Laillisuusvalvonta

Ministeriön osastot ja erillisyyksiköt osallistuvat yhteistoiminnassa ministeriön oikeusyksikön kanssa hallinnonalan laillisuusvalvonnan toteuttamiseen ministeriön ja sen hallinnonalan laillisuusvalvontaohjeen (SMDno/2011/700) ja laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti. Sisäisen laillisuusvalvonnan tavoitteena on varmistaa toiminnan lainmukaisuuden, perus- ja ihmisoikeuksien sekä oikeusvaltioperiaatteen ja hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen ministeriön ja hallinnonalan toiminnassa, edistää sisäasiainhallinnolle asetettujen tehtävien toteutumista sekä ylläpitää ja vahvistaa luottamusta ministeriön ja sen hallinnonalan toiminnan lainmukaisuuteen.

Oikeusyksikkö suunnittelee laillisuusvalvontatoimintansa ja tekee vuosittaisen laillisuusvalvontatarkastussuunnitelmansa ottamalla huomioon asiat, jotka ovat nousseet esille muun muassa median tai kansalaisyhteiskunnan kautta, kansainvälisten ihmisoikeuselinten ja Euroopan neuvoston ihmisoikeustuomioistuimen sekä kansallisten tuomioistuinten ja ylimpien laillisuusvalvojen suositus- ja

ratkaisutoiminnassa tai erityisvaltuutettujen toiminnassa. Lisäksi oikeusyksikkö nostaa aiheita esille omasta aloitteesta. Tarkastukset suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön osastojen ja sisäisen tarkastuksen kanssa. Tarkastuksissa nostetaan esille laillisuusvalvontaohjeessa mainitut asiat ja sen lisäksi oikeusyksikkö on ennen laillisuusvalvontatarkastuksia yhteydessä muun muassa ylimpiin laillisuusvalvojiin ja erityisvaltuutettuihin tiedon saamiseksi mahdollisista ajankohtaisista tarkastusteemoista. Oikeusyksikkö kuulee tarvittaessa myös kansalaisjärjestöjen edustajia. Tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus, johon sisällytetään tarvittaessa toimenpidesuosituksia. Suositusten toimeenpanoa seurataan. Tarkastuksen kohteena ollut virasto raportoi tarkastusraportin mahdollisten suositusten ja huomautusten toimeenpanosta oikeusyksikölle.

Oikeusyksikkö laatii vuosittain ministeriön ja hallinnonalan laillisuusvalvontakertomuksen, johon kootaan tietoa myös ministeriön osastojen ja hallinnonalaan kuuluvien virastojen laillisuusvalvontakertomuksista. Laillisuusvalvontakertomuksessa esitetään tarvittaessa toimenpidesuosituksia laillisuusvalvonnan kehittämiseksi.

Toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteuttamisessa otetaan huomioon hallinnonalan toiminnan, talouden ja laillisuuden tarkastukset ja erityisesti tarkastuskertomuksissa esitetyt toimenpidesuositukset. Hallinnonalaan koskevat tarkastuskertomukset, laillisuusvalvontakertomus sekä muut keskeiset laillisuusvalvontahavainnot käsitellään tuloskeskusteluissa. Laillisuusvalvonnan kehittämissuunnitelmassa seurataan ja sovitetaan yhteen ministeriön ja hallinnonalan laillisuusvalvonnan toimeenpanoa sekä tuetaan ja kehitetään sisäistä laillisuusvalvontaa mukaan lukien ohjeistusta.

2.2.8 Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen

Säädökset valmistellaan valtioneuvoston hyvän lainvalmisteluprosessin menettelytapojen ja ministeriön säädösvalmisteluohjeiden mukaisesti. Säädösvalmistelun laatua seurataan ja kehitetään järjestelmällisesti.

Säädösvalmistelun perustana on ministeriön lainsäädäntösuunnitelma, jossa hankkeet on hallitusohjelman ja johdon edellyttämällä tavalla asetettu tärkeysjärjestykseen. Säädöshankkeilla on realistiset aikataulut ja riittävät valmisteluresurssit. Aikataulut suunnitellaan siten, että hankkeet jakautuvat tasaisesti koko vaalikauden ajalle. Hankkeen yksityiskohtainen aikataulu esitellään ministeriön johdolle hankkeen asettamista käsiteltäessä. Osastot tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään valmistelun varhaisesta vaiheesta lähtien. Istuntokauden HE-luetteluun merkityt hallituksen esitykset esitellään eduskunnalle ilmoitettujen aikataulujen mukaisesti. Huolehditaan EU-säädösvalmistelua koskevasta tiedonkulusta ja yhteistyöstä osastojen välillä sekä EU-lainsäädännön oikea-aikaisesta täytäntöönpanosta. Osastoilla on sisäiset säädösvalmistelun laadun seurannan ja arvioinnin menettelytavat. Osastot keräävät järjestelmällisesti tietoja säädösten toimivuudesta ja muutostarpeista.

Avointa vuorovaikutusta tehostetaan ottamalla huomioon valtioneuvoston kuulemisohjeet sekä sisäministeriön viestintäkäytännöt ja -linjaukset. Lisätään ennakoivaa kuulemistä ja otetaan säädösvalmistelun kehittämistyöryhmän tuella käyttöön uusia, esim. kansalaisten osallistumisympäristön tarjoamia menettelytapoja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi. Suunnitelmallisella viestinnällä tuetaan säädöshankkeiden tavoitteiden saavuttamista. Kaikissa laajoissa lakihankkeissa laaditaan viestintäsuunnitelma. Lakiesitykset laaditaan lakiteknisesti moitteettomasti. Vuonna 2015 toteutetaan päätyttyä vaalikautta koskeva ministeriön säädösvalmistelun arviointi ja tehdään sen perusteella säädösvalmistelun laadun parantamista koskevat linjaukset uutta vaalikautta varten.

2.2.9 Yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän torjuminen

Yhdenvertaisuus on turvallisuuden ohessa sisäministeriön hallinnonalan konsernistategian keskeinen strateginen tavoite. Ministeriön osastot ja yksiköt varmistavat, että niiden kaikessa toiminnassa edistetään yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä, sekä tarvittaessa muuttavat olosuhteita jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista.

Ministeriön sisäistä yhdenvertaisuutta vahvistetaan antamalla henkilöstölle yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen liittyvää täydennyskoulutusta osastojen ja yksiköiden kartoittamien tarpeiden pohjalta. Täydennyskoulutuksen järjestämistä koordinoi ministeriön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden koordinaatioryhmä (SITY -ryhmä), joka myös vastaa ministeriön yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnittelusta, suunnitelmien toteutumisen seurannasta ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotilanteen arvioinnista. Osastot ja erillisyksiköt raportoivat koordinaatioryhmälle hallitusohjelmaan kirjattujen sekä ministeriössä käynnissä olevien tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvien politiikkaohjelmien toimeenpanosta, joita ovat mm. Vammaispoliittinen ohjelma, Romanipoliittinen ohjelma, Ihmisoikeustoimintaohjelma ja Hallituksen tasa-arvo-ohjelma. Ministeriön osastot ja erillisyksiköt osallistuvat ministeriön yhdenvertaisuussuunnitelman 2015 toimeenpanoon suunnitellulla tavalla.

2.2.10 Kustannukset ja henkilötyövuodet toimintoittain

Toiminto	Kustannukset 2013 (1 000 e)	Kustannukset 2014 arvio (1 000 e)	HTV:t 2013 (kohdennetut)	HTV:t 2014 arvio (kohdennetut)
Toiminnan ja talouden suunnittelu	873,0	654,0	4,0	3,0
Seuranta ja raportointi	227,0	191,0	1,0	0,9
Ohjaus- ja kehittämistyö (sis. myös tietohallinnon ja toimitilahallinnon)	1 587,0	1 395,0	7,9	5,7
Henkilöstöpolitiikka ja strateginen henkilöstösuunnittelu	16,0	24,0	0,1	0,1
Tutkimus- ja kehittämistyö	255,0	360,0	1,2	1,6
Valmius ja varautuminen	174,0	158,0	0,5	0,6
Laillisuusvalvonta	424,0	399,0	2,2	1,8
Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen	4 317,0	3 976,0	19,5	17,9
Yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän torjunta	3 156,0	1 414,0	12,9	6,3

Tavoitteet TTS-kaudelle tullaan asettamaan seuraavalla suunnittelukierroksella.

2.3 Muut yhteiset hallinnonalatason kokonaisuudet

2.3.1 EU ja kansainväliset asiat

Ministeriössä on määritelty EU- ja kansainvälisten asioiden yleiset painopisteet (1. reagoimme ulkoisen turvallisuusympäristön muutoksiin, 2. edistämme EU:n toimintakykyä maahanmuuttovirtojen hallitsemiseksi, sekä 3. parannamme edellytyksiä kansainväliselle yhteistyölle) ministeriön hallinnonalan konsernistrategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Erikseen sisäministeriö määrittelee vuosittaiset EU-prioriteettinsa osana valtioneuvoston EU-avaintavoitteiden valmistelua. Painopisteiden toteutumista seurataan edelleen vuosittain, jolloin samalla arvioidaan painopisteiden ajankohtaisuutta ja päivitystarpeita.

Ennakoitavuuden ja ministeriön yhtenäisen linjan varmistamiseksi jatketaan horisontaalisten toimintapoliittisten asiakirjojen valmistelua keskeisiltä sisäministeriön hallinnonalaan vaikuttavilta EU- ja kansainvälisen toiminnan alueilta. Valmistelussa ovat sisäministeriön Schengen-, laajentumis- ja viisumipolitiikan toimintapoliittiset asiakirjat.

Ministeriön EU- ja kansainvälisten asioiden yhteensovittamisjärjestelmä toimii jatkossakin siten, että ministeriön kannanmuodostus on oikea-aikaista ja tavoitteellista. Kehitetään edelleen erityisesti ennakoivaa vaikuttamista EU-asioiden valmistelussa, muun muassa laatimalla konkreettisia asiakohtaisia vaikuttamissuunnitelmia ministeriön EU-tavoitteiden toteuttamiseksi. Tutkitaan tarkoituksenmukaisia tapoja, joilla ministeriön johto saadaan sisäministeriössä tiiviimmin mukaan EU- ja kansainvälisten asioiden linjaamiseen.

Kansainvälisen tilanteen Ukrainassa ollessa epävakaa ja Venäjän vastaisten pakotteiden vaikuttaessa Suomen ja EU:n Venäjä-yhteistyöhön on tärkeää, että Venäjä-asioita seurataan laajasti ja samalla pyritään edistämään käytännön operatiivista yhteistyötä Venäjän kanssa. Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö seuraa aktiivisesti sisäministeriön hallinnonalan Venäjä-yhteistyötä ja toimii sisäministeriön yhteystahona kun Venäjä-asioita käsitellään valtioneuvostotasolla. Yksikkö huolehtii EU:n ja Venäjän viisumivapauteen varautumisen ja itäliikkuvuuden kasvun edellyttämistä tehtäväkokonaisuuksista yhteistyössä ministeriön osastojen, valtiohallinnon eri toimijoiden sekä EU-kumppaneiden kanssa.

Parannetaan ministeriön ylimmän johdon kansainvälisten vierailujen ennakkointia ja sisällön suunnittelua siten, että vierailuilla tuetaan tehokkaasti ministeriön EU- ja kansainvälisten asioiden painopisteiden toteuttamista. Varmistetaan, että vierailujen käytännön järjestelyt toteutetaan tehokkaasti ja ministeriön delegaatioiden kokoonpanot ovat tarkoituksenmukaisia.

Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikön seurantavastuulla osastot poistavat toimialakohtaisesta lainsäädännöstään esteet EU:n yhteisvastuulausekkeen

täytäntöönpanemiseksi avunantotapauksissa, sekä avun vastaanottotapauksissa turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon kirjausten edellyttämällä tavalla. Mahdolliset toimialakohtaiset säädösmuutosesitykset tulee valmistella kevään 2015 aikana.

Sisäministeriö ylläpitää vahvaa läsnäoloaan EU:n toimielimissä, oikeus- ja sisäasioiden sektorin virastoissa, sekä siviilikriisinhallintaan liittyvissä tehtävissä. Sisäasiainhallinnon tulee jatkossakin varautua lähettämään kansallisia asiantuntijoita omakustanteisesti, mikäli valtioneuvoston yhteiseltä momentilta ei saada rahoitusta. Lisäksi sisäasiainhallinnon asiantuntijoita tulee saada ministeriön hallinnonalan toiminnan ja tavoitteiden kannalta keskeisiin tehtäviin Suomen ulkomaanedustustoissa sekä kansainvälisissä järjestöissä.

2.3.2 Siviilikriisinhallinta

Siviilikriisinhallinnan kansallisessa strategiassa asetetut tavoitteet toimeenpannaan huomioiden valtioneuvoston linjaukset ja Suomen sitoumukset kansainvälisessä kriisinhallinnassa. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksia kehitetään suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti vastaamaan muuttuvaa kansainvälistä toiminta- ja turvallisuusympäristöä. EU- ja muun kansainvälisen kriisinhallinnan kehittämiseen vaikutetaan aktiivisesti.

Kotimaan valmiuksien yhteensovittamisessa otetaan huomioon sisäinen ja ulkoinen turvallisuus osana kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Kokonaisvaltaista lähestymistapaa toimeenpannaan erityisesti kansallisen strategian ja EU:n kokonaisvaltaisen lähestymisen mukaisesti. Toimintaympäristöjen muutokset edellyttävät kotimaan valmiuksilta ja kansalliselta suorituskyvyltä aiempaa suurempaa joustavuutta ja nopeutta, voimavarojen kehittämistyötä sekä yhteistyömuotojen tehostamista.

Sisäasiainhallinto osallistuu vahvasti EU:n ja kansainvälisten järjestöjen siviilikriisinhallintatoiminnan kehittämiseen ja vahvistaa kansallisen operatiivisen valmiuden lisäksi kansainvälistä valmiutta vastata toimintaympäristön monimuotoisiin haasteisiin. Varmistetaan, että kansallisen strategian mukaisesti Suomi on edelleen edelläkävijä kansainvälisessä siviilikriisinhallinnassa. Suomen osallistumisessa vaikutetaan sekä määrällisesti että laadullisesti. Turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko määrittää osallistumisen edelleen noin 150 henkilöön.

Sisäasiainhallinnon ja siviilikriisinhallinnan tehtäviin osallistuneiden asiantuntijoiden kokemuksia hyödynnetään tehokkaasti sisäisen turvallisuuden parantamiseksi. Lähtökohta on, että siviilikriisinhallinta tunnistetaan osaksi hallinnonalan kansainvälistä toimintaa ja se lisätään osaksi hallinnonalan tulosohejausta, strategioita ja toimintasuunnitelmia. Suomalaisien asiantuntijoiden hakeutumista johtopaikoille tuetaan vaikuttavuuden lisäämiseksi. Neuvottelukunnan ja sen järjestöjaoston toiminnalla sekä muiden sidosryhmien yhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen tietoa, tukea ja sitoutumista.

Sisäministeriö	toteuma	toteuma	arvio	TAE-tavoite	TTS -kausi				
					2012	2013	2014	2015	2016
Skh kotimaan valmiudet									
koulutettavapäivän kustannukset	640	450	460	460	460	460	460	460	460
hyväksytyt/ehdolle asetetut asiantuntijat	0,56	0,44	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Toimintamenoääräraha, 1 000 euroa	1437	1439	1439	1439	1439	1439	1439	1439	1439
Henkilötyövuodet	*	*	26	26	26	26	26	26	26

Kieku-järjestelmästä ei saada kohdennettuja henkilötyövuosia vuosilta 2012–2013

2.3.3 Tietohallinto

Kehyskauden keskeisimpiä painopistealueita ovat:

Hallinnonalan tietohallinnon johtamisen ja ohjauksen kehittäminen

Hallinnonalan tietohallinnon johtamista ja ohjausta kehitetään tavoitteelliseksi nykyistä voimakkaan konserniohjauksen ja yhteistyön sekä kokonaisarkkitehtuurityön kautta. Hallinnonalan isojen tietojärjestelmähankeiden seuranta ja tukeminen sekä tietoturvaa koskevien päätöksentekomenettelyiden kehittäminen on hallinnonalan uuden tietohallintostrategian ohella tärkeä osa tietohallinnon ohjausta. Lisäksi johtamista ja ohjausta kehitetään uusien hankehallinnan toimintatapojen kautta.

Hallitusohjelman mukaisten ICT-menosäästöjen toteuttaminen yhteistyössä toimialojen kanssa

Kehyskaudella toteutetaan hallinnonalalle kohdennetut ICT-menosäästöt ja sen lisäksi kehitetään tiukkaa kustannustietoisuutta mukaan lukien tietoturvallisuus ja sen oikea taso hallinnonalalla. Erityisesti korostetaan tähän liittyen toimialojen/virastojen toiminnallisten johtojen roolia.

Hallinnonalalta poistuvien ICT-tehtävien hallittu siirto valtion uuteen palvelukeskukseen

Tietohallintoasioiden siirtyessä jatkossa yhä enemmän valtiovarainministeriön ohjaukseen, ministeriö pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan niissä tehtäviin päätöksiin, jotta sisäasiainhallinnon käyttämät julkisen hallinnon yhteiset ICT-palvelut ovat laadukkaat, tietoturvalliset sekä kustannustehokkaat. Toimialariippumattomien ICT-tehtävien siirron johtaminen, ohjaus ja tukeminen siten, että ICT-toiminnan jatkuvuus ja henkilöstön hyvinvointi muutostilanteessa varmistetaan.

Hallinnonalalle jäävien ICT-tehtävien uudelleen järjestäminen

Hallinnonalalle jäävien ICT-tehtävien uudelleen järjestäminen tehdään toimintalähtöisesti, viranomaisten toimintakyky varmistaen sekä yhdenmukaistaen hallinnonalan ICT-palveluita ja –prosesseja.

Kehittämällä ja ottamalla käyttöön laadukkaita ja tietoturvallisia työvälineitä, lisätään työskentelyn joustavuutta ja samalla suojataan kyberympäristöämme niihin kohdistuvilta uhkilta. Tietohallinto toimeenpanee osaltaan kyberturvallisuusstrategian sisäasiainhallinnon toimeenpanosuunnitelmaa.

Sisäministeriö	toteuma	toteuma	toteuma	arvio	TTS -kausi			
Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tietohallinto								
Kokonaisarkkitehtuurin	2	2	3	3	4	5	5	5
Tyytyväisyys tietohallinnon konserniohjaukseen ²	-	-	2,5 kysely	3	3	3	3	3
Toimintamääräraha, 1 000 euroa		12 488	12 890	8 917				
Henkilötyövuodet	9,5	8,5	8,5	8	8	8	8	8

2.3.4 Toimitilahallinto

SM:n hallinnonalalla laaditaan vuoden 2015 aikana Senaatti-kiinteistöjen tuella valtion toimitilastrategian tarkempaa toimeenpanoa koskeva toteutusarvio aikatauluineen ja säästövaikutuksineen.

HTH-järjestelmän käyttö on vakiintunutta hallinnonalan virastoissa ja järjestelmän hyödyntämistä hallinnonalan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja seurannassa lisätään suunnittelukauden aikana.

¹ Kokonaisarkkitehtuurin tasoa mitataan 8-osaisella kypsyyksimallilla (kuvaukset, menetelmä, hallintaprosessit, kehittäminen ja käyttöönotto, organisointi, substanssitoiminnan tuki, arkkitehtuuriyhteensopivuus), jossa kussakin osa-alueessa pienin taso on 0 ja paras 5. (1=ei hallittu, 2=osittainen, 3=määritelty, 4=johdettu, 5=strateginen)

² Kysely tietohallinnon konserniohjauksen toimivuudesta, asteikko 1-5

Tavoitteena on suunnittelukaudella aktiivisilla toimenpiteillä hillitä toimitilamenojen kasvua tai parhaassa tapauksessa vähentää toimitilamenoja. Tämä tapahtuu luopumalla tarpeettomista toimitiloista ja tehostamalla toimitilojen käyttöä. Toimialat sitoutuvat mahdollista toimitilaa hankkiessaan tiedustelemaan vapaasta tai vapautuvasta toimitilasta ensisijaisesti hallinnonalan muilta toimijoilta.

Hallinnonalan virastot suorittavat suunnittelukauden alkupuolella toimitilojen riskikartoituksen.

Sisäministeriön hallinnonala huomioi energiatehokkuuden omassa toiminnassaan ja toimii vahvana esimerkkinä energiatehokkuuden edistämisessä. Hallinnonalan virastot asettavat energiatehokkuuden parantamistavoitteet ja laativat virastokohtaiset suunnitelmat.

2.3.5 Sisäasioiden EU-rahastot

Tulevan EU:n monivuotisen rahoitusohjelmakauden 2014–2020 uudet sisäasioiden rahastot (turvapaikka- ja maahanmuuttorahasto sekä sisäisen turvallisuuden rahasto) käynnistetään TTS -kauden aikana täysimääräisesti ja rahastojen monivuotisten ohjelmien tehokas toimeenpano varmistetaan. Panostetaan kattavaan tiedottamiseen ja potentiaalisten tuenhakijoiden sekä hankkeita toteuttavien tahojen koulutukseen.

Varmistetaan uusien rahastojen sujuva hallinnointi ja riittävät resurssit ottaen huomioon, että päättyvän rahoitusohjelmakauden ja uuden rahoitusohjelmakauden monivuotisten ohjelmien toimeenpano tapahtuvat etenkin vuosien 2014–2015 aikana päällekkäin eri soveltamissääntöjä noudattaen. Huolehditaan myös rahastoja hallinnoivien henkilöiden riittävästä koulutuksesta ja perehtymisestä uusiin rahoitusvälineisiin.

Rahastojen ohjelmien ja osarahoitettavien toimien avulla pyritään vastaamaan sisäasiainhallinnon toimialalla oleviin haasteisiin sekä täydentämään ja kehittämään toimintoja.

Päättyvän rahoitusohjelmakauden 2007–2013 SOLID -rahastojen osalta varmistetaan rahastojen hyvä hallinnointi ja arvioidaan kattavasti kuluneen rahoitusohjelmakauden tuloksia.

Tulevalla TTS -kaudella hyödynnetään mahdollisimman kattavasti myös muita oikeus- ja sisäasioiden rahastoja ja muuta ulkoista rahoitusta.

Sisäministeriö	toteuma		arvio	TAE-tavoite	TTS -kausi			
	2012	2013			2014	2015	2016	2017
SOLID- ja EUSA-rahastojen vastuuviranomaistehtävät								
Määräraha, SOLID 1 000 euroa	15030	22100	21500	4603				
Määräraha, EUSA 1 000 euroa				6288	14672**	10480**	10480**	10480**
Henkilötyövuodet, SOLID		10	11*	2,5*	1*			
Henkilötyövuodet, EUSA				10*	10	10	10	10

* Rahastojen vastuuviranomaisten henkilötyövuodet pyritään kattamaan vuonna 2014 ja 2015 alkupuolella solid-rahastojen teknisellä tuella ja siitä eteenpäin EUSA-rahastojen teknisellä avulla. Solid-rahastojen tekninen tuki on aiemmalta rahoituskehyskaudelta myönnettyä rahoitusta ja käytetään ensin loppuun.

** TTS-kauden arvio perustuu laatimishetkellä käytettävissä olleisiin tietoihin jäsenvaltiokohtaisista allokaatioista. EUSA-rahastojen kansallinen toimeenpano alkanee vuoden 2015 alusta ja maksatusaikataulut täsmentyvät sen mukaisesti.

3 Poliisitoimi

3.1 Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Toteuttaakseen osaltaan sisäministeriön visiota, jolla pyritään siihen, että Suomi on Euroopan turvallisin maa, poliisi tekee uudistuvaa ja vaikuttavaa turvallisuustyötä hallinnonalan konsernistrategian määrittämällä tavalla.

Poliisin ydintehtävät tullaan määrittelemään ja toiminta keskittämään niihin. Poliisi osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun tehtäviensä näkökulmasta. Poliisi panostaa ennakointiin, ennalta estävyyteen sekä tietojohdoisesti toimintoihin, joilla saadaan aikaan SM:n tavoitetilan mukaista turvallisuuskehitystä edistävää vaikuttavuutta.

Päämäärään pääsemiseksi poliisi parantaa ja kehittää kaikilla hallinnon tasoilla strategista analyysiosaamistaan. Poliisi arvioi ja ennakoii alueellista ja kansainvälistä turvallisuuskehitystä ja kehittää tutkimustoiminnan hyödyntämistä. Poliisitoiminnan suunnittelu, päätöksenteko ja toimeenpano perustetaan analysoituun ja reaaliaikaiseen tietoon.

Poliisi kehittää aktiivisesti poikkihallinnollisia toimintatapoja kuten verkostotyöskentelyä eri hallinnonaloille yhteisten ongelmien ratkaisemiseksi. Päämäärään pyrkimisessä poliisi etsii aktiivisesti kumppanuuksia. Poliisi tarkastelee myös vapaaehtoistyön ja yksityisen sektorin kanssa harjoitetun yhteistyön mahdollisuuksia turvallisuustyön vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Suomeen kohdistuvat kansainväliset turvallisuusuhat pyritään estämään jo Suomen rajojen ulkopuolella. Poliisi panostaa kansainvälisen yhteistyönsä kehittämisessä Suomen sisäiselle turvallisuudelle tärkeiden päämäärien ja tavoitteiden edistämiseen kuhunkin tarkoitukseen soveliaimman kansainvälisen yhteistyöfoorumien avulla. Poliisi kehittää kahdenvälistä ja operatiivista kansainvälistä yhteistyötään vaikuttavuuden parantamiseksi.

Poliisi varmistaa toimintakykynsä myös ennakoimattomien turvallisuusongelmien edessä mm. varmistamalla tietoturvallisen tiedonkulun ja ennakkoon suunnitellut johtamisrakenteet sekä sillä, että poliisihallinnon voimavarat kyetään joustavasti järjestämään uudelleen tilanteen edellyttämällä tavalla.

Poliisi uudistaa tulosohjaustoimintonsa julkishallinnon yhteisten mallien mukaiseksi. Toiminnan ja talouden suunnittelussa ja siihen liittyvässä päätöksenteossa poliisi arvioi kriittisesti kehittämishankkeitaan ja pyrkii tarkastelemaan ja uudistamaan oma-aloitteisesti rakenteitaan ja toimintatapojaan minimoidakseen rahoituksensa kiristymisen vaikutukset operatiivisen poliisitoimintaan ja varmistakseen poliisin toimintakyvyn.

Poliisi panostaa tuottavuuden ja taloudellisuuden kehittämiseen ja ottaa käyttöön sitä palvelevat uudet järjestelmät ja mukauttaa hallinnolliset toimintatapansa niiden mukaiseksi. Hallintoon ja johtamisrakenteitaan kehittämällä poliisi pyrkii niin ikään varmistamaan rahoituksensa riittävyyden, toiminta- ja palvelukykyä sekä näiden laatutason ja tarkoituksenmukaisuuden säilymistä. Organisaation rakenteiden kehittämisessä poliisi seuraa ja reagoi muiden turvallisuusviranomaisten toimintojen ja rakenteiden sekä kunnallishallinnon kehittämisen suuntaan.

Poliisi panostaa näkyvyytensä, tavoitettavuutensa ja palveluittensa saatavuuden parantamiseen. Poliisi uudistaa ja kehittää palveluitaan korostaen joustavia ja moderneja palvelumuotoja. Tässä työssä huomio kiinnitetään erityisesti asiakaslähtöisesti poliisin palveluiden käyttäjien näkemyksiin ja toiveisiin tavoitteena muun muassa palveluiden helppokäyttöisyyden ja joustavuuden kehittyminen.

Poliisin tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittämistyö palvelee edellä kuvattujen päämäärien saavuttamista. Tietojärjestelmien sekä tietoteknisten palvelujen ja ratkaisujen kehittämisessä painotetaan järjestelmien sopivuutta operatiiviseen käyttötarkoitukseensa, luotettavuutta, toimintavarmuutta, käyttäjäystävällisyyttä, laadukkuutta ja kokonaistaloudellisuutta.

Poliisihallinto on läpikäynyt useita perättäisiä rakenneuudistuksia ja lainsäädännön uudistuksia, joiden myötä henkilöstön kuormitus on lisääntynyt. Osa muutosten myötä aiheutuneista prosesseista on vielä sisäänajovaiheessa. Muutokset ovat näkyneet myös osaamistason vaatimusten muuttumisessa. Poliisi varmistaa edellytykset henkilöstönsä työssä jaksamiseen, osaamisen kehittämiseen ja työurien pidentämiseen systemaattisella henkilöstösuunnittelulla, fyysisen ja psyykkisen työkyvyn kehittämistoimilla ja monialaisen osaamisen jatkuvalla kehittämisellä. Varaudutaan erityisesti poliisihenkilöstön eläkeikälainsäädännön uudistuksen voimaantuloon vuonna 2020.

Poliisin yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2013	arvio 2014	TAE 2015	TTS-kauden tavoitteet			
				2016	2017	2018	2019
Rikoslakirikosten määrä, enintään	480 712	483 870	465 000	465 000	465 000	465 000	465 000
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ³	92	94	90	90	90	90	90

³ **Katuturvallisuusindeksissä** painotetaan poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä rattija liikennejuopumusten lukumäärät ja lasketaan yhteen. Saatu summaluku suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä suurempi indeksiluku, sitä parempi tilanne on verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon vuodelta 1999.

Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ⁴	175	183	176	177	178	179	179
<u>Kansalaisten kokema turvallisuuden tunne, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)</u> ⁵	-	3,03	-	3,0	-	3,0	-
<u>Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)</u> ⁶	-	3,34	-	3,6	-	3,6	-

3.2 Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015

Toimintavuoden 2015 aikana poliisi jatkaa vuoden 2014 alussa käynnistetyn hallintorakennemuutoksen (PORA III) toimeenpanoa, jonka keskeisimpänä tavoitteena on turvata poliisin operatiivinen toimintakyky. Poliisin rahoitustilanne vuonna 2015 mahdollistaa vuoden 2014 toiminnallisen tulostason säilyttämisen. Tulevina vuosina taloudellisiin haasteisiin vastaamiseksi on yhä tärkeämpää resurssien oikea kohdentaminen, uusien innovatiivisten ja vaikuttavien toimintatapojen löytäminen sekä niiden käyttöönotto.

Poliisitoiminnan keskeisin haaste on sovittaa poliisin toiminta- ja johtamisjärjestelmät sekä kehittymistarpeet yhteen niukkojen resurssien ja toimintaympäristön muutosten kanssa. Haasteisiin vastaamisen myötä poliisin sisäinen yhteistyö ja yhtenäisyys korostuvat ja poikkihallinnollisen ja muiden yhteisöjen kanssa tehtävän yhteistyön merkitys kasvaa. Poliisin suorituskyvyn säilyttäminen edellyttää toimintatapojen muutoksia ja toiminnan kehittämistä, jonka suunnittelua on vietävä vahvasti eteenpäin vuonna 2015.

Osaava ja tehtäviinsä motivoitunut henkilöstö sekä uudistuvat työvälineet ja työmenetelmät ovat poliisin toiminnallisten tavoitteiden tärkein pääoma. Analyysiosaaminen, kyky vaikuttaa, viestiä ja johtaa muutosta korostuvat. Taloudellisuuden ja tuottavuuden tavoittelu on tullut julkisen talouden heikentyessä entistä tärkeämmäksi.

⁴ **Liikenneturvallisuusindeksi** on rekisteröityjen autojen ja moottoripyörien määrä jaettuna liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden painotetulla lukuarvolla.

⁵ **Kansalaisten turvallisuuden tunnetta** mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä?", 1 = erittäin vakava, 2 = melko vakava, 3 = ei kovin vakava, 4 = ei lainkaan vakava. Poliisibarometri on joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu, toteutettu edellisen kerran v. 2012 ja seuraavaksi 2014 ja 2016.

⁶ **Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan** mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Poliisibarometri on joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu, toteutettu edellisen kerran v. 2012 ja seuraavaksi 2014 ja 2016.

Poliisin tehtävämäärät ovat muuttuneet sängen vähän siitä, mitä ne olivat vuonna 2008. Sen sijaan tehtävien vaativuus on kasvanut muun muassa kehittyvän lainsäädännön myötä.

Poliisin keskeiset toimenpiteet 2015:

- Varmistetaan toimenpiteet, joilla kyetään säilyttämään vuoden 2014 toiminnan taso kiireellisissä hälytystehtävissä, rikostorjunnan painopistealueilla sekä liikenneturvallisuustyössä. Poliisi panostaa strategiseen analyysiosaamiseen ja siihen liittyvien työvälineiden kehittämiseen.
- Määritellään sisäministeriön johdolla poliisin ydintehtävät osana hallinnonalan yhteistä strategiatyötä (mm. sisäisen turvallisuuden strategia ja sisäisen turvallisuuden selonteko).
- Osallistutaan valmisteluun, jonka tavoitteena on lievien rikosten ja rikkomusten siirtäminen rikosoikeudellisesta seuraamusjärjestelmä hallinnollisen sanktioinnin piiriin yhdessä oikeusministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön kanssa.
- Vahvistetaan määrätietoisesti poliisin kykyä kyberuhkien torjunnassa luomalla poliisiin tarvittavat osaamiskeskittymät ja vahvistamalla poliisihenkilöstön ammattitaitoa.
- Edistetään kansainvälisellä yhteistyöllä poliisitoiminnan keskeisten tavoitteiden saavuttamista ja torjutaan tehokkaasti Suomeen ulottuvaa ja Suomesta käsin toimivaa rikollisuutta. Poliisihallitus varmistaa riittävän tuen poliisiyksiköiden kansainväliselle toiminnalle ja sen kehittämiselle.
- Määritellään ja selkeytetään eri viranomaisten ja toimijoiden roolit kyber-rikollisuuden torjunnassa.
- Kehitetään edelleen turvapaikkaprosessia sekä sisämaan ulkomaalaisvalvontaa ja -tutkintaa ja pidetään yllä tilannekuvaa siten, että laittoman maahantulon tilanne pysyy Suomessa hallinnassa ja varmistetaan tehokas maastapoistamistoiminta.
- Vaikutetaan siihen, että käynnistetään lainsäädäntöhanke löytötavaralainsäädännön uudistamiseksi sekä oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten kuljetuskustannusten siirtämiseksi THL:lle.
- Poliisin laillisuusvalvonta kohdistetaan erityisesti salaisen tiedonhankinnan yhdenmukaisten käytäntöjen valvontaan ja niihin tiedonhankintatoimenpiteisiin, jotka eivät mene tuomioistuimen ratkaistaviksi. Laillisuusvalvonnan kattavuudesta huolehditaan erityisesti salaisten pakkokeinojen ja epäiltyjen rekisterin osalta ja esimiesvalvonnan merkitystä painotetaan.
- Jatketaan poliisin hallintorakennemuutoksen, nk. Pora III toimeenpanoa ja varmistetaan sen tavoitteiden saavuttaminen.
- Laaditaan selvitys poliisin toimipisteverkon karsimiseksi ja toimitilakustannusten edelleen alentamiseksi.

- Varmistetaan keskeisten tietojärjestelmähankkeiden, erityisesti Vitjan ja Kejon eteenpäin vieminen sekä tuetaan mm. Erican toteuttamista. Vaikutetaan TUVE:n edelleen kehittämiseen poliisin lähtökohdista.
- Varmistetaan toimialariippumattomien palvelujen tarkoituksen mukainen saatavuus ja resurssit. Poliisin osalta toimialasidonnaisten palvelujen organisointi valmistellaan poliisin tarpeita silmälläpitäen sekä palveluiden taloudellisuutta painottaen.
- Varmistetaan suunniteltujen ICT-säästöjen toteutuminen ja arvioidaan ja seurataan toimeenpantujen säästöjen toiminnalliset vaikutukset.
- Kehitetään kokonaisarkkitehtuuria tukemaan toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.
- Osallistutaan yhteiseen koulutus- ja laboratoriorakenteiden arviointityöhön.
- Toteutetaan rahankeräyslain muutoksesta mahdollisesti aiheutuvat toimenpiteet.
- Poliisin hankekokonaisuudesta toteutetaan toiminnan kehittämiseen liittyvät välttämättömät hankkeet. Hankkeiden seuranta ja jäntevoitetaan ja se ulotetaan kattamaan myös merkittävimmät erät poliisin keskitetystä rahoituksesta.
- Otetaan käyttöön yhteiset talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit ja niitä tukeva Kieku-tietojärjestelmä ja toteutetaan siihen liittyvät toimintatapamuutokset.
- Parannetaan poliisin palveluiden alueellista kattavuutta sekä fyysistä läsnäoloa että moderneja sähköisiä mahdollisuuksia käyttäen. Varmistetaan sähköisten palveluiden ylläpitäminen ja jatkokehittäminen sekä tavoitellun käyttöasteen saavuttaminen.
- Haetaan kehittämistyössä innovatiivisia toimintatapoja, joilla saadaan aikaan toiminnan tehokkuutta ja pyritään hyödyntämään niitä suunnitelmallisesti.
- Edistetään poliisin tavoitettavuutta eri muodoissa, useita teknologioita hyödyntäen.
- Kehitetään poliisin kalustoa ja välineistöä sekä niihin liittyvää hankintatoimintaa ja logistiikkaa poliisiyksikköjen toimintakyvyn varmistamiseksi toiminnalliset, laadulliset ja taloudelliset seikat huomioiden. Välineistön ja kaluston kehittämisessä sekä hankinnoissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden turvallisuusalan viranomaisten kanssa mm. yhteishankinnoin. Materiaalitoiminnoissa varmistetaan ajantasainen materiaalitilannekuva hankintojen kohdistamiseksi oikeaan aikaan ja paikkaan.
- Tehostetaan ulkopuolisen rahoituksen käyttöä hyödyntämällä keskeisiä sisäisen turvallisuuden-, tutkimuksen- ja kehityksen rahastoja rahastokaudella 2014–2020. Luodaan yhdenmukaisia menettelytapoja projektihallintaan ja hyödynnetään ulkopuoliset rahoitusmahdollisuudet toiminnallisten painopisteiden mukaisesti.
- Toteutetaan poliisin henkilöstön työhyvinvoinnin tason mittaus (henkilöstöbarometri) ja tehdään sen pohjalta johtopäätökset tarvittavista jatkokehittämistoimista.

- Varmistetaan ajo-oikeusasioiden siirto Liikenteen turvallisuusvirastolle Trafille hallitusti annettavaussa aikataulussa.
- Hyödynnetään tutkimustoimintaa ja kytketään se palvelemaan poliisin strategista päätöksentekoa.
- Ylläpidetään ja lisätään poliisin näkyvyyttä mm. viestinnän keinoin, tarjotaan mahdollisuus vuorovaikutukseen ja pyritään siten ehkäisemään rikoksia, häiriöitä ja onnettomuuksia.
- Huolehditaan C.I.P:hen liittyvistä velvoitteista.
- Vahvistetaan poliisin tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden kehittämistavoitteet ja aloitetaan niiden täytäntöönpano. Aloitetaan poliisin ikäohjelman valmistelu tavoitteena poliisin henkilöstön työurien pidentäminen erityisesti poliisihenkilöstön eläkeikäuudistukseen varautuen.
- Tehostetaan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa ja kitketään harmaan talouden rikollisuutta monipuolisella keinovalikoimalla. Estetään terrorismiin ja väkivaltaiseen ekstremismiin liittyvien ilmiöiden kehittyminen vakavampaan suuntaan. Kehitetään tietoverkkorikostorjunnan osaamista.
- Liikenneturvallisuustyötä kehitetään edelleen uuden toimintamallin (Road Policing) mukaisesti ja sen vaikuttavuutta lisätään. Uusiin liikenneturvallisuutta vaarantaviin ilmiöihin puututaan suunnitelmallisesti. Poliisin liikenneturvallisuuskeskuksen tehtäviä valtakunnallisena tukitoimintona arvioidaan mahdollisten lisätehtävien osalta.
- Huolehditaan kattavan selvityksen laadinnasta vuoden 2015 loppuun mennessä koskien eduskunnan lausumaa (EV79/2013 vp) turvallisuusselvityslaiesta (HE57/2013vp).
- Laaditaan tarvittavat sidosryhmäyhteistyön linjaukset hallinnon eri tasoille.
- Osallistutaan moniviranomaismenetelmien (esim. Marak-, Ankkuri- ja Lastenasiainalomallien) kehittämiseen.
- Osallistutaan mahdolliseen Suojelupoliisin hallinnollisen aseman järjestämiseen sisäministeriön alaiseksi poliisiyksiköksi.

3.3 Keskeiset toimintalinjat ja toimenpiteet vuosina 2016 - 2019

Mikäli poliisin rahoitus vuoden 2015 jälkeen säilyy kevään 2014 kehyspäätöksessä määritetyllä tasolla, merkitsisi se poliisien määrän merkittävää vähentämistä sekä sen myötä toiminnallisten tulosten vääjäämätöntä heikkenemistä. Samalla olisi arvioitava uudelleen poliisin hallintorakenneudistuksessa (Pora III) asetetut toiminnalliset tavoitetasot. Vieläkin pidemmälle menevien ja nopeita säästöjä aikaansaavien rakenneudistusten ja niiden aiheuttamien henkilöstövähennysten välttämättömyyttä olisi arvioitava. Poliisien määrän vähetessä poliisin palveluiden saatavuus, laatu ja toimintaedellytykset kansalaisille koko maassa asuinpaikasta riippumatta tulisivat heikkenemään.

Poliisi toimeenpanee suunnittelukaudella uuden, kesällä 2015 muodostetavan hallituksen ohjelmaa sekä vaihteittain kaudella 2015 suunnitellut rakenteelliset ja muut kehittämis- ja muutostoimenpiteet.

Poliisin keskeiset toimenpiteet 2016 - 2019:

- Priorisoidaan resurssien kohdentaminen kiireellisten hälytystehtävien hoitamiseen, rikostorjunnan keskeisimmille painopistealueille sekä liikenneturvallisuustyöhön. Poliisi keskittyy määrittelemiinsä ydintoimintoihin.
- Hyödynnetään tavoitteenasettelussa, toiminnassa, resurssien kohdentamisessa sekä vaikuttavuuden arvioinnissa strategista analyysiosaamista.
- Torjutaan ja ennaltaehkäistään rikosten ja häiriöiden syntymistä ja edistetään turvallisuuden myönteistä kehittymistä panostamalla osumatarkkuuden kasvattamiseen, vaikuttavuuden aikaansaamiseen ja poikkihallinnolliseen lähestymistapaan.
- Varmistetaan tietoverkkorikostorjunnan osalta poliisin taktinen ja tekninen osaaminen, resurssit ja yhdenmukainen toimintamalli vaativien tietoverkkorikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi.
- Laajennetaan ja kehitetään automaattista liikennevalvontaa ja sen toteuttamistapoja ja hyödynnetään uusia teknisiä valvontamuotoja.
- Kehitetään maahanmuuttoon ja -maassaoloon liittyviä prosesseja ja säilytetään laittoman maahantulon tilanne hallittuna.
- Toteutetaan pääkaupunkiseudun poliisitoiminnan kehittämistä koskevan selvityksen pohjalta päätetyt toimenpiteet.
- Uudistetaan poliisin palveluiden tuottaminen ja lupahallintostrategia. Poliisin palvelujen alueellinen kattavuus ja tavoitettavuus järjestetään sekä fyysistä läsnäoloa että moderneja sähköisiä mahdollisuuksia käyttäen.
- Varmistetaan tietojärjestelmähankkeiden (mm. Vitja, Kejo, Erica) lopputuotteiden käyttöönotto.
- Toimeenpannaan SM:n painotukset kansainvälisen toiminnan suuntaamisessa sekä niiden pohjalta laaditun poliisin kansainvälisen toiminnan strategian linjaukset. Hyödynnetään kansainvälisistä tehtävistä palaavien osaaminen suunnitelmallisesti.
- Osallistutaan sisäisen turvallisuuden selonteon laadintaan.
- Varmistetaan poliisin hallintorakennemuutoksen PORA III loppuunsaattaminen ja sen tavoitteiden saavuttaminen ja laaditaan asiasta tarvittavat loppuraportit.
- Toteutetaan tarvittavat talouden sopeuttamistoimet. Poliisilaitosten ylimmissä johtotehtävissä toimivien määrää vähennetään taloustilanteen niin edellyttäessä. Kehittämishankkeiden kriittistä arviointia jatketaan.

- Seurataan ja arvioidaan itäliikkuvuuden kehittymistä ja tarpeen vaatiessa toimeenpannaan laaditut varautumissuunnitelmat ja sitä koskevat päätökset.
- Toimeenpannaan vuoden 2015 poliisin henkilöstön työhyvinvoinnin tason mittauksen (HB) esiin nostamat työhyvinvoinnin kehittämistoimet sekä uusitaan mittaus vuonna 2018.
- Toimeenpannaan poliisin toimipisteverkon supistaminen ja sen edellyttämät toimet. Jatketaan poliisin toimitilahallinnon kehittämistä ja samalla pyritään siihen, että poliisilla on käytössään terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset toimitilat, jotka ovat valtion toimitilastrategian mukaiset.
- Selvitetään hallintorakennemuutoksen yhteydessä tehtyjen materiaalitoimintojen uudistusten toimivuus ja kustannusvaikutus sekä tehdään tarvittavat kehittämissuunnitelmat toimintojen edelleen kehittämiseksi.

3.4 Keskeiset tunnusluvut

Valvonta	toteuma	arvio	TAE	TTS-kauden tavoitteet			
				2013	2014	2015	2016
Toiminnallinen tehokkuus, laadunhallinta ja tuotokset							
Tuottavuus							
Yjt-tehtävät/henkilötyövuodet	391	410	404	416	427	429	429
Liikennevalvonnan tuottavuus, kpl/htv	842	832	833	877	883	888	888
Taloudellisuus							
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	186 861	190 070	190 068	185 840	183 884	181 893	181 893
Henkilötyövuodet	2 581	2 575	2 555	2 481	2 417	2 405	2 405
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa	227 796	230 987	229 228	225 483	222 566	220 585	220 585
Valvonnan kustannukset/yjt-tehtävät, euroa	226	219	222	219	216	214	214
Palvelukyky ja laatu							
Onnistuminen kotiväkivaltaan puuttumisessa, keskiarvo (arvosana 1-4)	-	2,93	-	3,0	-	3,0	-
Onnistuminen liikennevalvonnassa, keskiarvo vähintään (arvosana 1-4)	-	3,02	-	3,0	-	3,0	-
Onnistuminen poliisin partioinnissa ja muussa näkyvässä toiminnassa, keskiarvo vähintään (arvosana 1-4)	-	2,92	-	3,0	-	3,0	-
Tuotokset							
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä A,B,C, kpl	1 008 787	1 057 057	1 032 000	1 032 000	1 032 000	1 032 000	1 032 000
- josta oma-aloitteiset tehtävät, %	21	20	18	18	17	17	17
Oma-aloitteellisuus (%) eräissä taajamavalvontaan liittyvissä tehtävissä	9,3	9,3	9,3	9,0	9,0	9,0	9,0
Liikennevalvontaan käytetty työaika, htv	582	618	602	587	575	565	565
- josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, htv	47	54	54	54	54	54	54
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet, kpl	326 918	380 000	400 000	410 000	420 000	430 000	440 000
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, tapausten määrä, kpl	3 800	4 091	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Henkilövahinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet, määrä, kpl	5 334	5 539	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400
Rattijuopumusrikosten määrä (tavallinen, törkeä, muu ja luovuttaminen)	17 882	18 634	19 000	19 000	19 000	19 000	19 000
Laittomasti maassa tavattujen ulkomaalaisten määrä (KRP/lama -rekisteri)	3 368	3 000	3 300	3 300	3 300	3 300	3 300
Ulkomaalaisvalvontaan käytetty työaika htv/vuosi	21,6	29,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Turvapaikkatutinnan tutkinta-aika, päätetyt jutut, keskiarvo määrästä, vrk * turvapaikkahakemusten käsittelyaikatavoite tarkentuu turvapaikka-asioiden ensivaiheen tehtävien siirtoa Poliisilta Maahanmuuttovirastolle koskevan valmistelun edetessä.	31	30	30*	30*	30*	30*	30*

Hälytystoiminta	toteuma	arvio	TAE	TTS-kauden tavoitteet			
Toiminnallinen tehokkuus, laadunhallinta ja tuotokset	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuottavuus							
Hälytystehtävät/henkilötyövuodet	1 151	982,2	1 018	1 042	1 042	1 041	1 041
Taloudellisuus							
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	81 885	74 605	72 372	71 665	71 665	71 665	71 665
Henkilötyövuodet	1 151	1 076	1 014	991	991	991	991
Hälytystoiminnan kustannukset, 1 000 euroa	101 795	94 667	93 946	93 011	93 012	93 012	93 012
Hälytystoiminnan kustannukset/hälytystehtävät A+B, euroa	150	143	134	133	133	133	133
Palvelukyky ja laatu							
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, minuuttia	9,0	9,0	9,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, minuuttia	17,0	18,0	17,0	18,0	19,0	20,0	20,0
Toimintavalmiusaika alle 20 min (% tehtävistä)	72,0	74,0	74,0	72,0	72,0	72,0	72,0
Toimintavalmiusaika alle 45 min (% tehtävistä)	92,7	92,0	90,0	88,0	88,0	88,0	88,0
Onnistuminen kiireellisissä hälytystehtävissä, keskiarvo vähintään (arvosana 1-4)	-	3,09	-	3,0	-	3,0	-
Tuotokset							
Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät, määrä	25 275	25 036	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Yleisten paikkojen järjestyshäiriöt: häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta, määrä	93 821	85 200	85 000	88 000	90 000	95 000	95 000
Yleisten paikkojen järjestyshäiriöt: pahoinpitelyt, määrä	26 941	26 022	28 000	28 500	28 500	28 500	28 500
Lapsiin ja nuoriin kohdistuva väkivalta (asianomistaja ikäryhmittäin), määrä							
– 15–17 -vuotiaat	2 416	1 899	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
– 18–20 -vuotiaat	4 249	3 411	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
A ja B hälytystehtävät, määrä, enintään	680 725	660 683	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
A, B ja C hälytystehtävät, määrä, enintään	1 008 797	1 057 057	1 032 000	1 032 000	1 032 000	1 032 000	1 032 000

Rikostorjunta	toteuma	arvio	TAE	TTS-kauden tavoitteet			
				2013	2014	2015	2016
Toiminnallinen tehokkuus, laadunhallinta ja tuotokset							
Tuottavuus							
Selvitetyt rikoslakirikokset/henkilötyövuodet	76	78	76	76	76	77	77
Taloudellisuus							
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	282 761	283 060	282 909	276 378	273 623	270 833	270 833
Henkilötyövuodet	3 901	3 817	3 832	3 695	3 676	3 651	3 651
Rikostorjunnan kustannukset, 1000 euroa	349 191	355 947	353 236	347 465	342 970	339 917	339 917
Rikostorjunnan kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset, euroa,	1 160	1 190	1 218	1 241	1 225	1 214	1 214
Palvelukyky ja laatu							
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset), %, vähintään	49,0	48,2	48,0	47,0	46,0	45,0	45,0
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), keskiarvo, vrk	102	110	110	110	110	110	110
Omaisuusrikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään	37,0	36,5	36,5	37,0	37,0	36,0	35,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään,	76,0	76,7	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0
Päätettyjen talousrikosten tutkinta-aika, keskiarvo, vrk, enintään	331	318	300	300	300	300	300
Päätettyjen talousrikosjuttujen sisälläoloaika, ka, vrk, enintään	501	500	480	480	470	470	470
Talousrikostorjunnan henkilötyövuodet	355	430	430	430	430	430	430
Järjestäytyneiden rikollisryhmien määrä (EU- ja muut ryhmät)	80	90	85	85	85	85	85
Järjestäytyneisiin rikollisryhmiin kuuluvien henkilöiden määrä	1 000	1 100	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Onnistuminen väkivaltarikosten selvittämisessä ja torjunnassa, keskiarvo vähintään (arvosana 1-4)	-	2,91		3,0	-	3,0	-
Onnistuminen talousrikostorjunnassa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	-	2,56	-	3,0	-	3,0	-
Onnistuminen huumerikosten selvittämisessä ja paljastamisessa, keskiarvo vähintään (arvosana 1-4)	-	2,78	-	3,0	-	3,0	-
Onnistuminen asuntomurtojen selvittämisessä, arvosana keskiarvo (arvosana 1-4)	-	2,74	-	3,0	-	3,0	-

Onnistuminen autovarkauksien selvittämisessä, keskiarvo vähintään (arvosana 1-4)	-	2,61	-	3,0	-	3,0	-
Onnistuminen rasismiin viittaavien rikosten paljastamisessa ja tutkinnassa, keskiarvo, vähintään, (arvosana 1-4)	-	2,72	-	3,0	-	3,0	-
IT-tutkintaan käytetyt henkilötyövuodet	36	35	35	42	44	46	46
Tuotokset							
Kaikki selvitetty rikokset, määrä	664 752	602 000	555 000	555 000	555 000	555 000	555 000
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä	300 818	292 000	290 000	280 000	280 000	280 000	280 000
Haltuun saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	45,0	57,6	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Takaisin saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	41,0	49,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
Päätetyt talousrikokset, määrä	1 822	1 786	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Avoimna olevat talousrikokset, määrä	2 215	2 100	2 000	2 100	2 200	2 300	2 300
Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, määrä	38 118	35 006	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Poliisiin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	1 044	822	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Päätettyjen JR-juttujen lukumäärä, lkm	755	653	700	680	660	640	640

Lupahallinto	toteuma	arvio	TAE	TTS-kauden tavoitteet			
				2013	2014	2015	2016
Toiminnallinen tehokkuus, laadunhallinta ja tuotokset							
Tuottavuus							
Kaikki myönnettyt luvat/lupahallinnon henkilötyövuodet	1 542	1 516	1 580	1 323	1 323	1 323	1 323
Maksulliset luvat/lupahallinnon henkilötyövuodet	1 995	1 991	1 991	1 811	1 811	1 811	1 811
Maksuttomat luvat/lupahallinnon henkilötyövuodet	325	325	325	356	356	356	356
LUPAVALVONNAN kustannukset (maksuttomat lupapalvelut, 1000 euroa)	15 858	16 504	16 197	16 197	16 197	15 911	15 911
Taloudellisuus							
Henkilötyövuodet	871	845	845	756	756	756	756
Lupapalvelujen kustannukset, 1 000 euroa	58 205	58 477	61 000	48 190	48 190	48 190	48 190
Lupahallinnon kustannukset/poliisin myöntämät luvat, euroa	43	35	45	48	48	48	48
Lupahallinnon kustannusvastaavuus, prosenttia	110	108	100	100	100	100	100
Lupahallinnon tuottotavoite, 1000 euroa	64 249	63 358	61 000	48 190	48 190	48 190	48 190
Palvelukyky ja laatu							

Koulutustunnit/lupahallinnon henkilötyövuodet	21,0	24,0	24,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Käsittelyaika, kansalaisuushakemus (vrk)	73	17	17	20	20	20	20
Käsittelyaika, I vaiheen ajokorttilupa (vrk)	10,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Aseiden hallussapitolupiin kohdistuvat peruutukset ja varoitukset	3 124	3 004	3 004	3 200	3 200	3 200	3 200
Ajo-oikeuspäätökset	ei tietoa saatavilla	ei tietoa saatavilla	69 000	69 000	69 000	69 000	69 000
Järjestyksenvalvojakorttien peruutukset ja varoitukset	358	400	400	400	400	400	400
Vartiajakorttien peruutukset ja varoitukset	124	130	130	130	130	130	130
Onnistuminen lupapalveluissa, keskiarvo vähintään (arvosana 1-4)	-	3,14	-	3,3	-	3,0	-
Tuotokset							
Poliisin myöntämät luvat yhteensä, kpl	1 339 959	1 376 297	1 349 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Matkustusasiakirjat (passit ja henkilökortit yht.)	827 964	852 505	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
Ajoluvat	316 597	338 760	350 000	-	-	-	-
Aseluvat	59 324	62 282	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Turva-alan luvat	62 349	54 799	62 000	62 000	62 000	62 000	62 000
Ulkomaalaisluvat	61 244	55 035	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Muut luvat	12 481	12 111	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Poliisin lupahallinnon asiakaskäynnit, kpl	1 850 183	1 584 000	1 147 310	891 110	782 410	782 410	782 410
Sähköisen asioinnin toteuma-aste, %	-	20	40	40	50	50	50
Valvonnalliset toimenpiteet yhteensä, kpl	tietoa ei saatavilla	72 700	72 000	72 000	72 000	72 000	72 000

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	toteuma	arvio	TAE	TTS-kauden tavoitteet			
				2013	2014	2015	2016
Toiminnallinen tehokkuus, laadunhallinta ja tuotokset							
Henkilöstömäärä ja rakenne							
Henkilötyövuodet	10 364	10 109	10 000	9 550	9 450	9 380	9 380
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	77,6	77,6	77,6	77,6	77,6	77,6	77,6
Poliisimiehet, htv	7 512	7 445	7 500	7 215	7 115	7 015	7 015
Naisia, %-osuus	15,2	14,8	15,2	15,3	15,4	15,5	15,5
Opiskelijat, htv	207	152	100	50	150	180	180
Naisia, %-osuus	24,3	22,4	24,4	24,5	24,6	24,7	24,7
Muu henkilöstö, htv	2 645	2 512	2 400	2 285	2 185	2 185	2 185
Naisia, %-osuus	69,6	69,7	70,1	70,0	70,0	70,0	70,0

Naisten %-osuus alipäälylystössä, päälylystössä ja päälylykkötasolla	9,6	10,2	9,9	10,0	10,1	10,2	10,2
Työhyvinvointi							
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	9,8	9,6	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Työtyytyväisyysindeksi, VM Baro	-	-	3,45	-	3,45	-	3,45
Osaamisen kehittäminen ja koulutus							
Tulos- ja kehityskeskustelujen käyminen (% henkilöstöstä käynyt)	-	-	90,0	-	90,0	-	90,0
Kehittymissuunnitelmien laatiminen (laadittu %:lle tulos- ja kehityskeskustelun käyneistä)	-	-	80,0	-	80,0	-	80,0
Poliisikoulutuksen kokonaiskustannukset, 1000 euroa	25 874	25 000	24 500	24 500	24 500	24 500	24 500
Perustutkinto/poliisi (AMK) -koulutuksen koulutuspäivän hinta, enintään, euroa	360	360	360	190	190	190	190
Poliisipäälylystötutkinto/poliisi (YAMK) -koulutuspäivän hinta, enintään, euroa	253	260	260	300	300	300	300
Perustutkinto/poliisi (AMK) koulutukseen hakijoiden määrä aloituspaikkaa kohden	7,1	15,0	15,0	9,0	8,0	8,0	8,0
Perustutkinto/poliisi (AMK) koulutuksen aloittaneiden määrä, hlöä	174	180	320	300	280	260	260
Perustutkinto/poliisi (AMK) -koulutuksesta valmistuvien määrä, hlöä	322	133	175	67	180	100	300

**) 2016 - 2019 luvut perustuvat poliisin pitkän aikavälin rahoitussuunnitelmaan. Vuosille 2015 -2017 on lisätty muilta momenteilta 15 poliisimiestä ja 85 muuta henkilöstä. Vuoden 2019 luvut on esitetty vuoden 2018 tasossa. Vuoden 2015 luvut perustuvat elokuun budjettiriihessä esitettyyn rahoitustasoon TAE 2015. Pitkän aikavälin rahoitussuunnitelma päivitetään, kun v. 2015 rahoituksesta on saatu lopullinen tieto. Tulevien vuosien rahoitustasoon ei ole tehty muutoksia (2016–2019). Vuodesta 2016 eteenpäin on huomioitu ajokorttihallinnon siirto Trafille. Poliisikoulutuksen aloituspaikkamäärä perustuu arvion, jossa poliisimiesten htv-taso olisi v. 2016–2019 7400 htv:n tasolla. Taulukossa esitetty poliisimiesten htv-luvut 2016–2019 perustuvat voimassa olevaan kehyspäätöksen ja sen mahdollistamaan poliisimiesten htv-tasoon. Poliisimiesten poistumat voidaan kompensoida esitetyllä aloituspaikkamäärällä. Jos saavutetaan 7400 htv taso poliisimiehissä, ei työttömien poliisimiesten määrä toteudu esitetyn suuruisena. Taulukoiden muut luvut on pohjattu alenevaan rahoitustasoon vuosille 2016–2018. Opiskelijoilla tarkoitetaan käytettävissä olevaan työvoimaan luettavat opiskelijat, jotka ovat työssäoppimisjaksolla työ- tai kenttäharjoittelussa*

3.5 Säädosvalmistelu

Vuonna 2015 käynnistyvät keskeiset kansalliset säädöshankkeet

- Kansalliset säädöshankkeet määritellään tulevien eduskuntavaalien jälkeen, jolloin uusi hallitus käynnistää haluamansa hankkeet
- Kaikki keskeiset säädöshankkeet on kuvattu kattavasti sisäministeriön kaksi kertaa vuodessa päivitettävässä lainsäädäntösuunnitelmassa.

Vuosina 2016–2019 käynnistettävät keskeiset kansalliset säädöshankkeet

- Kansalliset säädöshankkeet määritellään tulevien eduskuntavaalien jälkeen, jolloin uusi hallitus käynnistää haluamansa hankkeet

4 .Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät

4.1 Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus muodostuu viidestä osa-alueesta, joita ovat rajaturvallisuuden ylläpitäminen, sujuvan rajaliikenteen varmistaminen, viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaanasutulle alueelle, merellisen turvallisuuden lisääminen ja sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen. Kullakin vaikuttavuuden osa-alueella on useita määrällisiä ja laadullisia mittareita, jotka mittaavat myös asiakkaiden ja sidosryhmien arviota Rajavartiolaitoksen onnistumisesta tehtävissään.

Rajaturvallisuuden ylläpitäminen perustuu EU:n yhdennettyyn rajaturvallisuusjärjestelmään kuuluvaan ns. nelitasoiseen maahanpääsyn valvontamalliin. Vaikuttavuudessa huomioidaan mm. Rajavartiolaitoksen asettamien yhdyshenkilöiden ennalta estävän työn tulokset, naapurimaiden rajaviranomaisten toimenpitein estetyt laittoman maahantulon yritykset, Rajavartiolaitoksen onnistuminen rajatarkastuksissa rajanylityspaikoilla ja rajojen valvonnassa niiden välialueilla sekä rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa.

Rajaliikenteen sujuvuutta mittaa matkustajien odotusaika ja matkustajien kokemus liikenteen sujuvuudesta.

Merellisen turvallisuuden lisäämistä mitataan seuraamalla meripelastuksen johtamis-, viestitys- ja suoritusvalmiutta sekä onnistumista merellisen ympäristön suojelussa.

Sotilaallisessa maanpuolustuksessa onnistumista mittaa arvio joukkojen suunnitelmavalmiudesta, sijoitustilanteesta, koulutusasteesta ja sotavarustuksesta.

Rajavartiolaitoksen onnistumista viranomaisavun tuomisessa rajaseudun ja rannikon harvaanasutulle alueelle mitataan seuraamalla Rajavartiolaitoksen toiminnalla aikaan saatua turvallisuuden tunnetta sekä annettua viranomaisapua.

Rajaturvallisuuden ja merellisten turvallisuustehtävien yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2013	arvio 2014	TAE 2015	TTS -kausi			
				2016	2017	2018	2019
– Rajaturvallisuuden ylläpitäminen	3,9	3,8	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6
– Sujuvan rajaliikenteen varmistaminen	4,6	4,6	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4
– Viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille	4,0	3,4	3,4	3,2	3,1	3,1	3,0
– Merellisen turvallisuuden lisääminen	4,4	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
– Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen	3,8	4,0	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2

4.2 Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015

Rajavartiolaitoksen toimintaan vaikuttavat merkittävimmin tilanne Venäjällä ja Itämeren alueella, Euroopan unionin yhdenmetyt rajaturvallisuusjärjestelmän ja meripolitiikan kehittyminen sekä hallituksen toimenpiteet julkisen talouden vakauttamiseksi. Rajavartiolaitos huolehtii siitä, että itärajan rajaturvallisuus säilyy hyvänä. Itärajalla ylläpidetään riittävät voimavarat. EU:n rajaturvallisuusjärjestelmän kehitystyöhön osallistutaan aktiivisesti. Uusi ilma- ja vartioaluskalusto parantaa valmiuksia merellisten turvallisuuskien hallintaan Suomenlahdella. Rajavartiolaitos huolehtii kriisivalmiudesta ja sotilaallisen maanpuolustuksen velvoitteista täysimääräisesti.

Rajavartio-osaston toimenpiteet vuonna 2015:

- Huolehditaan siitä, että Suomen rajaturvallisuuden ja merellisen turvallisuuden tarpeet tulevat huomioiduksi hallitusohjelman sekä hallituksen ja sisäministeriön ohjausasiakirjojen valmistelussa.
- Varmistetaan Rajavartiolaitokselle turvallisuusympäristön ja tehtävien mukaiset voimavarat alkavalle vaalikaudelle.
- Käynnistetään Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain valmistelu.
- Osallistutaan eurooppalaista rajanylitystietojärjestelmää (EES) ja rekisteröityjen matkustajien ohjelmaa (RTP) koskevien EU säädösten valmisteluun ja Älyrajoja koskevaan pilottiprojektiin.

4.3 Keskeiset toimenpiteet vuosina 2016–2019

Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut perusteellisesti. Ukrainan kriisi on johtanut vakavimpaan vastakkainasetteluun Venäjän ja länsimaiden välillä sitten kylmän sodan päättymisen. Suomi osallistuu Venäjän vastaisiin pakotteisiin osana Euroopan unionia. Ukrainan tilanne on lisännyt sotilaallista jännitettä Euroopassa ja myös Itämeren alueella. Vastakkainasettelun vaikutus rajatilanteeseen ja -liikenteeseen voi olla merkittävä.

Lähi-idän epävakaus on riski myös Suomen sisäiselle turvallisuudelle. Syyrian sotaan värvättyjen taistelijoitten radikalisoituminen on lisännyt terrorismin riskiä Euroopassa. Euroopan unionin rajaturvallisuuden pidemmän aikavälin haasteena säilyy Afrikan väestönkasvun vaikutusten hallinta. Laittoman maahantulon paine on suurin Välimeren alueella, jossa tehokkaiden vastatoimien järjestämisestä vaikeuttaa Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän valtioiden epävakaus.

Ihmisten vapaa liikkuvuus Euroopassa perustuu toimivaan ja luotettavaan Schengen järjestelmään. Suomi osallistuu vahvalla panoksella EU:n yhdenmukaisen ja tehokkaan ulkorajavalvonnan toimeenpanoon ja kehittämiseen. Vuonna 2015 erityisenä kehittämiskohteena on uudistettu Schengen -arviointimekanismi. EU:n laajuisten tietoteknisten järjestelmien käyttöönotto on Suomelle tärkeää, jotta rajaliikenteen haasteisiin voidaan vastata kustannustehokkaasti. Uusien järjestelmien testauksen ja kehittämisen päävastuu on EU:n tietotekniikkavirastolla. EU:n rajaturvallisuusviraston (Frontex) rooli EU:n yhdenmukaisen rajaturvallisuusjärjestelmän toimeenpanossa korostuu.

EU:n meripolitiikan toimeenpano etenee. Viranomaisten tietojen vaihdon tiivistämiseksi ja tilannekuvan muodostamiseksi kehitetään tietoteknisiä järjestelmiä. Suomi osallistuu aktiivisesti käynnissä olevaan valmisteluun. Itämeren pitäminen turvallisena on Suomelle tärkeää. Kasvava alusliikenne lisää monialaisen merellisen onnettomuuden riskiä. Rajavartiolaitoksen jatkuva johtamisvalmius, kattava valvontajärjestelmä sekä uudistuva alus- ja ilma-aluskalusto parantavat valmiuksia onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa. Itämeren maiden yhteisvastuullisuutta riskien hallinnassa edistetään.

Tehokkaasti järjestetty ulkorajavalvonta ennalta ehkäisee Suomeen ja EU:n alueelle kohdistuvia turvallisuusuhkia, kuten laitonta maahantuloa, muuta rajat ylittävää rikollisuutta ja terrorismia. Suomen rajaturvallisuuden painopiste on itärajalalla, jossa pidetään uskottava ja itsenäinen rajavalvonta. Rajavalvonnan yhteydessä huolehditaan Suomen alueellisen koskemattomuuden valvonnasta ja turvaamisesta sekä kriisivalmiuden ylläpitämisestä. Itärajan liikenne on toistaiseksi taantunut, mutta pidemmällä aikavälillä Suomen ja Venäjän välisen rajaliikenteen odotetaan kääntyvän nousuun. Kaakkoisrajan rajanylityspaikkojen jälkeen jäänyt kapasiteetti saadaan nyt nostettua tasolle, joka riittänee vuosikymmenen loppupuolelle saakka. Rajavartiolaitos osallistuu Frontexin koordinoimiin yhteisiin rajaturvallisuusoperaatioihin.

Rajavartiolaitoksella on käynnissä talouden sopeuttamisohjelma, jossa toimeenpannaan suunnittelukauden loppuun saakka jatkuvat julkishallinnon säästövelvoitteet. Leikkaukset heikentävät Rajavartiolaitoksen talouden liikkumavaraa

ja toimintakykyä. Määrärahavähennyksistä on päätetty tilanteessa, jossa Suomen turvallisuusympäristö oli ollut pitkään vakaa ja kehittynyt myönteisesti. Nyt turvallisuusympäristö on muuttunut perusteellisesti ja nopeatkin muutokset ovat mahdollisia. Itärajalla tulee ylläpitää vähintään nykyiset Rajavartiolaitoksen voimavarat, jotta riittävä toimintavalmius ja varautumisen taso voidaan säilyttää myös nykyistä haastavammassa tilanteessa.

Rajavartio-osaston keskeiset toimenpiteet suunnittelukaudella 2016 – 2019

- Varmistetaan itärajalla uskottava ja itsenäinen rajavalvonta sekä kriisivalmius ylläpitämällä vähintään nykyiset voimavarat.
- Parannetaan rajaliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta itärajalla ja pääkaupunkiseudulla huolehtimalla riittävästä voimavaroista.
- Osallistutaan EU:n yhdenmetyt rajaturvallisuusjärjestelmän kehittämiseen ja rajaturvallisuuskonseptin (IBM) päivittämiseen.
- Varaudutaan ottamaan lisävastuuta merialueen onnettomuuksien johto- ja hoitotehtävissä.
- Rajavartiolaitoksen uudistuvan alus- ja ilma-aluskaluston hankinnan rahoitusjärjestelyt varmistetaan.
- Toteutetaan rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi.

4.4 Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Rajavartiolaitoksen yhdyshenkilöiden toiminnalla ennalta estetään luvaton maahantulo ja siihen liittyvää ihmiskauppaa lähtöalueilla. Yhdyshenkilöiden toiminnalla tuetaan myös muiden EU -maiden toimintaa. Rajavartiolaitoksen osallistuminen kansainvälisiin rajaturvallisuusoperaatioihin ja siviilikriisinhallintaan parantaa EU:n ja Suomen rajaturvallisuutta.

Naapurimaiden viranomaisten kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on ennalta estää tehokkaasti Suomeen suuntautuvaa laitonta maahantuloa ja muuta rajat ylittävää rikollisuutta, ylläpitää tilannekuvaa lähialueelta ja varmistaa sujuva rajanylitysliikenne.

Suomen rajavalvonta järjestetään tehokkaasti. Rajavalvonnan tilannekuvan mahdollistaa resurssien tehokkaan käytön. Kaikki Schengen alueen ulkorajan ylittävät henkilöt tarkastetaan. Schengen alueen sisärajoilla ylläpidetään valmius rajatarkastusten palauttamiseen. Maahantulo ja maastalähtö vastoin säädettyä järjestystä paljastetaan. Luvattomat rajanylitykset ja muu laitonta toimintaa estetään rajanylityspaikkojen välialueilla. Rajavartiolaitoksen rikostorjunnalla ehkäistään vakavan ja rajat ylittävän kansainvälisen rikollisuuden vaikutuksia Suomeen sekä muualle EU:n alueelle.

Sujuva rajanylitysliikenne turvataan. Matkustajan odotusaika rajatarkastukseen on satamissa ja itärajalla enintään 15 minuuttia ja lentoasemalla 10 minuuttia. Matkustaja kokee rajanylityksen sujuvaksi. Rajatarkastuksissa ja rajatarkastuksiin liittyvässä tutkinnassa sekä hallintopäätöksissä huolehditaan henkilöiden perus- ja ihmisoikeuksista sekä oikeusturvasta.

Merivartiostoissa on jatkuva johtamis-, viestitys- ja suoritusvalmius meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtäviin. Kaikkiin merellä tapahtuviin hätätilanteisiin kyetään osoittamaan apua. Muiden meripelastusviranomaisten voimavarat hyödynnetään. Meripelastuksen osaaminen varmistetaan koulutuksella, katselmoineilla ja tarkastuksilla. Merellinen ympäristön valvonta sekä ympäristörikosten selvittäminen ja tutkinta ennalta ehkäisevät tehokkaasti merellisen ympäristön saastumista. Valmius avomerellä tapahtuvaan öljy- ja kemikaalitorjuntaan on hyvä.

Rajavartiolaitoksella on ajanmukaiset puolustussuunnitelmat, tilanteen edellyttämä johtamis- ja toimintavalmius sekä valmius joukkojen perustamiseen. Rajavartiolaitoksen kriisivalmius sekä kyky alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen rauhan aikana on jatkuvaa. Rajavartiolaitoksen henkilökunta, varusmiehet ja reserviläiset on koulutettu kriisiajan tehtäviin ja sijoitettu rajajoukkoihin.

Rajaseudun ja saariston ihmiset ja sidosryhmät kokevat Rajavartiolaitoksen toiminnan lisäävän turvallisuutta. Rajavartiolaitos on tavoitettavissa. Rajavartiolaitos antaa viranomaisapua hädässä olevien ihmisten auttamiseksi ja muille viranomaisille kuuluvien tehtävien hoitamiseksi.

Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät	toteuma	arvio	TAE-tavoite*	TTS -kausi			
				2013	2014	2015	2016
Vuosi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rajojen valvonta							
– partiointi (h)	238 015	236 000	230 300	221 000	212 000	210 000	208 000
– tekninen valvonta (h)	884 967	868 000	952 000	977 000	977 000	977 000	977 000
Kustannukset, milj. €	114	107	101	96	93	92	90
Henkilötyövuodet	1 232	1 169	1 125	1 069	1 035	1 013	998
Rajatarkastus							
– rajatarkastukset (milj. henkilöä)	17,8	17,7	19,2	20,8	22,6	24,8	26,9
– käännyttämispäätös	1 673	1 570	1 660	1 700	1 750	1 810	1 880
Kustannukset, milj. €	103	105	109	112	114	116	117
Henkilötyövuodet	1 119	1 145	1 208	1 250	1 267	1 287	1 300
Rikostorjunta							
– valtionrajanikos	250	262	300	320	340	360	360
– rangaistusvaatimusilmoitus	4 178	3 865	4 440	4 500	4 590	4 630	4 630
Kustannukset, milj. €	18	18	18	18	18	18	18
Henkilötyövuodet	198	196	203	202	201	200	202
Meriturvallisuus ja pelastustehtävät							
– pelastustehtävät	1 658	1 473	1 470	1 470	1 470	1 470	1 470
– pelastettu henkilö	5 664	4 200	4 200	4 200	4 200	4 200	4 200
Kustannukset, milj. €	8	6	6	6	6	6	6
Henkilötyövuodet	83	68	68	68	68	68	68

Sot. maanpuolustus ja							
– koulutusvuorokaudet	78 549	81 200	86 500	87 300	88 000	88 000	86 700
Kustannukset, milj. €	11	10	10	10	10	10	10
Henkilötyövuodet	115	111	113	113	113	113	113
Yhteensä							
Kustannukset, milj. €	254	246	244	242	241	242	241
Henkilötyövuodet	2 747	2 689	2 717	2 702	2 684	2 681	2 681

*TAE 2013 tavoitetta päivitetty vuoden 2012 toteuma-arvion perusteella.

4.5 Säädosvalmistelu

Vuonna 2015 käynnistyvät lainsäädäntöhankkeet

Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa

Uuteen rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annettavaan lakiin sisällytettäisiin rajavartiolain rikostorjuntaa koskevat säännökset. Rajavartiomiehen toimivaltuuksista salaisessa tiedonhankinnassa ja pakkokeinojen käytössä säädettäisiin tarkkarajaisesti ja luovutettiin nykyisin laissa käytetystä viittaustekniikasta. Säädöshanke asetetaan vuonna 2015. Säädökset tulisivat voimaan viimeistään vuonna 2018.

Vuosina 2016–2018 käynnistettävät lainsäädäntöhankkeet

Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi

Tavoitteena on selvittää rajavartiolainsäädännön toimivuutta ja valmistella tarvittavat säädosmuutokset, joilla varmistetaan säädösten ajantasaisuus muuttuvassa toimintaympäristössä. Esiselvityshanke asetetaan aikaisintaan vuonna 2016.

EU:n Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke

- a) Asetus eurooppalaisesta rajanylitystietojärjestelmästä (Entry/Exit),
- b) Asetus rekisteröityjen matkustajien ohjelmasta (Registered Travellers Programme)

Komissio on antanut ehdotukset helmikuussa 2013. Eurooppalaiseen rajanylitystietojärjestelmään tulitisiin rekisteröimään kolmansien maiden henkilöiden rajanylitystietoja. Rekisteröityjen matkustajien ohjelman tarkoituksena on säännöllisesti rajan ylittävien kolmansien maiden kansalaisten rajanylitysten helpottaminen uuden mekanismin avulla. Asetusehdotuksen käsittelyyn EU:ssa on varattava aikaa vähintään vuoden 2016 alkuun. Kansalliset täytäntöönpanohankkeet asetettaneen 2016 - 2017.

5 Pelastustoimi

5.1 Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Pelastustoimi vastaa osaltaan kansallisen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämisestä. Pelastustoimella on koordinoituvastuu varautumisessa erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Pelastustoimen toimialan keskeisenä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on vähentää onnettomuuksia, erityisesti tulipaloja ja niistä aiheutuvia henkilö- ja omaisuusvahinkoja. Onnettomuuksien tapahtuessa pelastustoimen tehtävänä on antaa nopeaa ja tehokasta apua sekä pyrkiä pienentämään onnettomuuksista aiheutuneita vahinkoja.

Pelastustoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2012	toteuma 2013	arvio 2014	TAE 2015	TTS -kausi			
					2016	2017	2018	2019
Tulipalojen määrä, enintään (pl. maastopalot)	10 792	10 657	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
josta rakennuspalojen määrä, enintään	5 906	5 727	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400
Palokuolemien määrä, 5 vuoden keskiarvo, enintään (hiö) ⁷	88	79	73	72	69	62	61	55
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien keskimääräinen toimintavalmiusaika	8:35	9:36	9:20	9:20	9:20	9:20	9:20	9:20
Luottamus pelastustoimeen, % väestöstä (gallup-tutkimus tehdään kolmen vuoden välein)(v.2014 luku on toteutuma)	-	-	98	-	-	98	-	-

5.2 Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015

Pelastustoimeen vaikuttavat voimakkaasti julkisen talouden säästöt, kuntakentässä tapahtuvat muutokset sekä Suomen väestö- ja aluerakenteessa tapahtuvat muutokset. Pelastustoimen keskeiset haasteet liittyvät toiminnan ja talouden tasapainottamiseen ja toimialan ohjaussuhteiden monimuotoisuuteen.

⁷ Tunnuslukuna on siirrytty käyttämään viiden vuoden keskiarvoa, joka vuosikohtaisia lukuja paremmin kertoo kehityksen suunnasta ja siksi soveltuu paremmin seurannassa käytettäväksi.

Pelastusosaston keskeiset toimenpiteet vuonna 2015:

- Valmistellaan pelastustoimen strategia seuraavalle kymmenvuotiskaudelle tavoitteena linjata miten niukkenevan talouden haasteisiin kyetään vastaamaan ja turvaamaan laadukkaat palvelut.
- Laaditaan uhka-arvio pelastustoimen valtakunnallista ja unionitason koordinaatiota edellyttäviä erityistilanteita varten vuoden 2015 loppuun mennessä.
- EU:n mekanismipäätöksen mukaisesti arvioidaan kansallisesti merkittävät riskit, jotka on raportoitava EU:lle 22.12.2015 mennessä.
- Jäntevoitetään pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa.
- Edistetään ja seurataan aktiivisesti rakennepoliittisen ohjelman toteuttamista.
- Parannetaan pelastustoimen kansainvälistä valmiutta Euroopan unionin määrittelemien suuntaviivojen mukaisesti yhteistyössä Pohjoismaiden kanssa.
- Toteutetaan kansainvälisen pelastusavun vastaanottamista testaava Barents Rescue 2015 -harjoitus.
- Jatketaan pelastustoimen koulutusjärjestelmän uudistamista painopisteenä sivutoimimisen ja vapaaehtoisen henkilöstön koulutusjärjestelmän kehittäminen.
- Osallistutaan turvallisuusviranomaisten uusien tietojärjestelmien kehittämiseen.

5.3 Keskeiset toimenpiteet vuosina 2016–2019

Julkinen talous kiristyy ja vaikutukset näkyvät myös pelastustoimen palvelutasossa. Talouden kiristyminen tuo esiin myös yhteiskunnan rakenteiden epätarkoituksenmukaisuuksia ja lisää tarvetta muun muassa pelastustoimen rakenneuudistuksille.

Väestö- ja aluerakenteen muutoksella on merkittäviä vaikutuksia pelastustoimen palvelujen järjestämiseen. Väestön ikääntyminen edellyttää muutoksia erityisesti ennakoivaan turvallisuustyöhön. Väestön ikääntyminen yhdessä työurien pidentämistarpeen kanssa johtaa myös pelastajien ikääntymiseen. Aluerakenteen muutoksessa asutus levittäytyy kaupunkikeskuksia ympäröiviin kuntiin uusille alueille ja keskustaajamissa rakentaminen tiivistyy. Myös tämä kehitys edellyttää muutostarpeita palvelujen saatavuuteen ja laatuun.

Pelastustoimen johtamista ja sitä tukevia järjestelmiä on kehitettävä erilaisten tilanteiden varalle, laajennettava viranomaisyhteistyötä sekä tehostettava väestön omatoimisen varautumisen velvollisten (ihmisten ja eri yhteisöjen) osaamista.

Pelastustoimelta edellytetään paremmat valmiudet esimerkiksi osallistua kansainväliseen pelastustoimintaan ja ottaa vastaan kansainvälistä apua. Paikallisilla

tapahtumilla on yhä useammin laaja-alaisia, valtioiden rajat ylittäviä vaikutuksia. Tämän seurauksena syntyy lisääntyviä kansainvälisiä yhteistyötarpeita.

Teknologian kehittymisen myötä on varauduttava myös sen lisääntyneeseen väärinkäyttöön ja huomioitava mahdollisesti uudentyyppiset turvallisuusriskit kuten kyberturvallisuuteen liittyvät riskit.

Pelastusosaston keskeiset toimenpiteet vuosina 2016–2019:

- Huolehditaan pelastustoimen strategian toimeenpanosta yhteistyössä alan toimijoiden ja kumppaneiden kanssa.
- Jatketaan rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanon aktiivista edistämistä ja seuranta pelastustoimen toimialalla.
- Vaikutetaan aktiivisesti yhteiskunnan turvallisuusstrategian toimeenpanoon ja osana sitä kehitetään valmiuksia toimia suuronnettomuus- ja muissa vakavissa häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.
- Laaditaan pelastuslain vuoden 2011 kokonaisuudistuksen täytäntöönpanoa koskeva arviointi.
- Osallistutaan viranomaisten johtamista tukevan kenttäjohtamisjärjestelmän (KEJO) käyttöönottoon pelastustoimessa.
- Kehitetään pelastustoimen raportointi- ja tilastointijärjestelmää sekä pelastustoimen tietojärjestelmien integraatiota ja tietoverkkoja (Varanto-hanke, ERICA-käyttöönotto pelastustoimessa).
- Jatketaan pelastustoimen koulutusjärjestelmän uudistamista
- Jatketaan pelastustoimen kansainvälisen valmiuden kehittämistä.

5.4 Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Pelastustoimen erityispiirteenä on muista turvallisuusviranomaisista poikkeavat omistajuus - ja ohjaussuhteet. Keskus- ja aluehallinto ovat valtion organisaatiota. Paikallistasolla toimivat pelastuslaitokset ovat kuntien yhdessä ylläpitämiä. Ministeriö ohjaa pelastuslaitoksia lainsäädännön ja informaatio-ohjauksen keinoin. Ohjaussuhteen luonteen vuoksi tässä suunnitelmassa ei aseteta tavoitteita kuntien ylläpitämille pelastuslaitoksille, vaan keskitytään sisäministeriön ja aluehallintoviraston toimiin.

Ministeriö vahvistaa yhteistyötä aluehallintovirastojen pelastustoimen ja varautumisen vastualueiden kanssa. Keskus- ja aluehallinnon uudistaminen vaikuttaa myös pelastustoimeen ja erityisesti aluehallintovirastojen rooliin pelastustoimen järjestelmässä.

Pelastuslaitokset ovat muodostaneet keskenään kumppanuusverkoston, jonka tavoitteena on muun muassa yhdenmukaistaa toimintamalleja pelastuslaitoksissa. Kumppanuusverkostossa on neljä palvelualueita, joissa kussakin toimintaan osallistuu pelastuslaitosten edustajien lisäksi sisäministeriön pelastusosaston edustaja.

Pelastustoimen valvontatoiminnan tehostamiseksi aluehallintovirastot (pelastustoimen ja varautumisen vastuualue) toteuttavat valvontastrategiaansa. Jatketaan pelastuslaitosten valvontatoiminnan seurantamuuttujien, valvonnan riskiperusteisen kohdentamisen ja suunnitelmallisen valvonnan kehittämistä ja vaikuttavuuden arviointia.

Pelastustoimen ohjaus-, valistus- ja neuvontatyöllä vaikutetaan ihmisten turvallisuusasenteisiin, -tietoihin ja -taitoihin ja vähennetään siten tulipaloja ja palokuolemia. Onnettomuuksien syyt ovat moninaisia ja ne liittyvät suureksi osaksi ihmisten käyttäytymiseen. Pelastustoimen strategia ja turvallisuusviestinnän strategia ohjaavat pelastuslaitosten valistustyön suunnittelua, toteutusta, arviointia ja kehittämistä. Strategiat ohjaavat painopisteen suuntaamista paloturvallisuuden riskiryhmien turvallisuuden parantamiseen ja omatoimiseen varautumiseen velvollisten velvoitteiden toteutumiseen.

Pelastustoimen toimintavalmiutta pyritään ylläpitämään vähintään sillä tasolla, joka on määritelty pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa.

Väestön suojaamista kehitetään ottaen huomioon puolustus- ja turvallisuuspoliittisen selonteon 2012 linjaukset. Samalla kun Suomi varautuu maan puolustamiseen, on kyettävä suojaamaan väestöä ja turvaamaan yhteiskunnan toimintakyky. Väestön suojaamisen yleisenä tavoitteena on, että väestö kyetään suojaamaan normaaliolojen onnettomuus- ja muissa vaaratilanteissa siten, että ihmishenkiä ei menetä puutteellisten suojaamismahdollisuuksien vuoksi. Poikkeusolojen osalta tavoitteena on suojata väestöä niin hyvin kuin on mahdollista realistisesti toteutettavissa olevin järjestelyin ja kustannuksin. Suunnittelukauden aikana pelastuslaitosten uusi varautumisohje implementoidaan käyttöön. Evakuointien suunnitteluohjetta tarkistetaan sodan ajan evakuointien osalta.

Pelastustoimi	toteuma	toteuma	arvio	TAE-tavoite	TTS -kausi			
					2012	2013	2014	2015
Onnettomuuksien ehkäisy								
Erheellisten paloilmoitusten määrä (kpl)	20 106	19 019	18 100	17 200	16 300	15 500	14 800	14 000
Neuvontaa ja valistusta saaneiden osuus väestöstä (%)	16	17	20	20	20	20	20	20
Pelastustoiminta								
Toimintavalmiusaika 1. riskialueella (% tavoitteesta)	65	62	50	50	50	50	50	50
Toimintavalmiusaika 2. riskialueella (% tavoitteesta)	88	87	50	50	50	50	50	50
Pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrä (kpl)	101 662	104 849	96 900	96 900	96 900	96 900	96 900	96 900
Pelastustoimen koulutus- ja tutkimustoiminta								
Koulutettavapäivän hinta, ammatillinen peruskoulutus (€)	158	148	172	174	161	166	152	164
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnot (kpl)	208	173	207	172	184	164	184	164

5.5 Säädosvalmistelu

Vuonna 2015 käynnistyvät lainsäädäntöhankkeet

Mahdolliset käynnistyvät lainsäädäntöhankkeet määritellään tulevien eduskuntavaalien jälkeen, jolloin uusi hallitus käynnistää haluamansa hankkeet.

Vuosina 2016–2019 käynnistettävät lainsäädäntöhankkeet

Pelastuslain vuoden 2011 kokonaisuudistuksen täytäntöönpanoa koskeva arviointi

6 Hätäkeskustoiminta

6.1 Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Suomessa toimii vuonna 2016 yhtenäinen, verkottunut ja luotettava valtakunnallinen Hätäkeskuslaitos, joka ensimmäisenä lenkinä vastaa avun tarpeeseen viipymättä ja ammattitaitoisesti. Vaikuttavuutta mitataan hätäpuheluun vastaamisajalla, hätänumeron tunnettavuudella.

Suunnittelukaudella 2016–2019 Hätäkeskuslaitoksen toiminta keskittyy perustoiminnan vakiinnuttamiseen ja uuden tietojärjestelmän käyttöönottoon ja kehittämiseen.

Hätäkeskustoiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2012	toteuma 2013	arvio 2014	TAE 2015	TTS -kausi			
					2016	2017	2018	2019
Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	92	93	95	90	78	80	80	80
Hätäpuheluun vastataan 30 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	97	96	97	95	83	85	85	85
HUOM! Vuosien 2015–2019 tavoiteluvuissa ei ole huomioitu TTAE 2015 prosessissa olevia määrärahaesityksiä. Tavoiteluvut tulee tarkistaa.								

Vuodesta 2016 eteenpäin vastausaikataavoitteet perustuvat voimassa olevaan määrärahaesityksen mahdollistamaan toimintaan. Tältä osin sitä on pidettävä suuntaa-antavana arviona, koska tilanteeseen on hätäkeskuspalvelujen turvaamisen näkökulmasta välttämätöntä palata seuraavien kehystarkastelujen yhteydessä.

6.2 Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015

Hätäkeskustoimintaa tehostetaan ja toiminnan tuottavuutta lisätään Hätäkeskuslaitoksen rakenteita ja toimintaa kehittämällä. Hätäkeskusten ja hätäkeskuspalveluita käyttävien viranomaisten toimintaa yhdenmukaistetaan hälytyspalveluiden osalta valtakunnan tasolla.

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015:

- Huolehditaan, että uuden hätäkeskustietojärjestelmän käyttöönotto voidaan toteuttaa vuoden 2016 loppuun mennessä.
- Jatketaan eri toimialojen viranomaisiin kohdistuvaa viestintää koskien hätäkeskusuudistusta, viranomaistoimintaa ja hätäkeskuspalvelujen tuottamista.

- Seurataan ja tuetaan sitä, että Häätäkeskuslaitos ja sen palveluita käyttävät viranomaiset sovittavat toimintaansa ja päätöksentekoaan siten, että tavoitteena olevat yhteiset toimintamallit toteutuvat.
- Varmistetaan, että Häätäkeskuslaitos kehittää ja täsmentää yhdessä viranomaisten kanssa auttamisen ketjun vaikuttavuusmittareita.
- Laaditaan häätäkeskustoiminnan uusi strategia seuraavalle strategiakaudelle, huomioiden samanaikaisesti laadittavan sisäisen turvallisuuden strategian linjaukset ja koko auttamisen ketjun toiminnan ja tuloksellisuuden kehittäminen.
- Häätäkeskuslaitos aloittaa ja tarkentaa kehysvuosien vaatimat sopeuttamistoimet.

6.3 Keskeiset toimenpiteet vuosina 2016–2019

Tavoitteena on parantaa häätäkeskusten toimintaa ja viranomaisyhteistyötä ja siten väestön turvallisuuspalveluja. Suunnittelukauden päämääränä on kehittää viranomaisten yhteisiä toimintamalleja ja tehostaa auttamisenketjua kokonaisuudessaan. Valtakunnallisesti yhtenäinen häätäkeskusjärjestelmä ja yhtenäinen tai mahdollisimman hyvin integroitu tekninen ympäristö tukee koko viranomaisauttamisen ketjun tehokasta ja laadukasta toimintaa.

Vuosien 2015–2016 otetaan käyttöön uusi häätäkeskustietojärjestelmä. Uusi tietojärjestelmä mahdollistaa sen, että häätäkeskukset voidaan verkottaa tukemaan toisiaan ruuhkatilanteissa.

Keskeiset toimenpiteet suunnittelukaudella 2016–2019

- Kehitetään Häätäkeskuslaitoksen toimintaa toimintaympäristön muutokset huomioiden, tavoitteena yhä laaja-alaisempi koko auttamisen ketjun toiminnan tukeminen ja tuloksellisuuden kehittäminen.
- Jatketaan auttamisen ketjun viranomaisten toiminnan yhdenmukaistamisen toimenpiteitä häätäkeskustoiminnan osalta.
- Otetaan operatiiviseen käyttöön uusi häätäkeskustietojärjestelmä (Erica) ja kehitetään sekä käyttöön otetaan verkottunut toimintamalli häätäkeskuspalveluiden toteuttamiseen.
- Toimeenpannaan häätäkeskustoiminnan uusi strategia osana sisäisen turvallisuuden strategiaa
- Arvioidaan häätäkeskusuudistuksen toimivuutta

6.4 Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Uusi hätäkeskustietojärjestelmä saatetaan valmiiksi ja se otetaan käyttöön koko Hätäkeskuslaitoksessa. Järjestelmä sovitetaan yhteen muiden viranomaisten tietojärjestelmien kanssa tehokkaan tiedonvälityksen varmistamiseksi.

Hätäkeskustoiminta	toteuma	toteuma	arvio	TAE-tavoite	TTS -kausi			
Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Taloudellisuus								
Kustannukset (€/asukas)	11,6	11,0	11,2	9,6	9,5	9,4	9,4	9,4
Kustannukset (€/hätäilmoitus)	15,1	14,7	14,5	13,2	13,1	12,9	12,8	12,8
Tuottavuus								
Hätäilmoitusten määrä (kpl/hätäkeskuspäivystäjä, pl. vuoromestarit)	8 000	8 200	8000	8200	9600	9700	9800	9800
Palvelukyky ja laatu								
Hälytysviive kiireellisissä tehtävälajeissa (%)								
Terveystoimi: 700A (äkkieloton) ≤ 90 sekuntia 704A (rintakipu) ≤ 120 sekuntia	68 65	60 66	68 68	70 70	70 70	75 75	75 75	
Pelastustoimi: 202A (liikenneonnettomuus) ≤ 120 s. 402A+B (rakennuspallo) ≤ 90 sekuntia 402A+B / 90 sekuntia	52 50	55 48	58 50	60 55	60 55	65 60	65 60	
Poliisi: 031A (ampuminen) + 032A (puukotus) ≤ 120 sekuntia 361 A / (määritellään myöhemmin)	57	51	60	60	60	65	65	
Suoritteet								
Hätäilmoitusten määrä (1000 kpl)	4 137	4 050	3 900	3950	3 950	3 950	3 950	3 950
– hätäpuhelut	3 021	2 886	2 700	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750
– kentälle välitetyt tehtävät	1 647	1 678	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
Hätäilmoitusten määrä/asukas								

Vuodesta 2016 eteenpäin päivystäjäkohtaiset hätäilmoitusmäärät perustuvat voimassa olevaan määräraha- ja henkilöstömäärään. Tältä osin sitä on pidettävä suuntaa-antavana arviona, koska tilanteeseen on hätäkeskuspalvelujen turvaamisen näkökulmasta välttämätöntä palata seuraavien kehystarkastelujen yhteydessä.

7 Maahanmuuttohallinto

Sisäministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa, vastaa maahanmuuttoa ja Suomen kansalaisuutta koskevan politiikan ja tähän liittyvän lainsäädännön valmistelusta, edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä ja huolehtii Maahanmuuttoviraston ja vastaanottokeskusten toimintaedellytyksistä. Sisäministeriö yhteen sovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnonalojen välillä.

Sisäministeriö vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta sekä ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinoimisesta.

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, maasta poistamiseen, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita, vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ylläpitää ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA) ja tuottaa tietoja viranomaisille ja kansainvälisille järjestöille.

Valtion vastaanottokeskukset ovat Oulussa ja Joutsenossa ja ne toimivat Maahanmuuttoviraston ohjauksessa. Turvapaikanhakijoiden vastaanottopalvelut tuotetaan valtion vastaanottokeskuksissa ja ostopalveluina kuntien sekä Suomen Punaisen Ristin ylläpitämissä vastaanottokeskuksissa. Ihmiskaupan uhrien auttamista koordinoi Joutsenon vastaanottokeskus. Ulkomaalaisten säilöönottoyksiköt toimivat Helsingin Metsälän ja Joutsenon vastaanottokeskusten yhteydessä.

7.1 Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Maahanmuuttopolitiikka perustuu hallitusohjelman linjauksiin. Valtioneuvoston vuonna 2013 periaatepäätöksenä hyväksymän Maahanmuutto 2020 -strategian mukaisesti maahanmuutto on ennakoitua ja hallittua ja se edistää väestön hyvinvointia sekä vahvistaa Suomen kilpailukykyä. Maahanmuuttajat voivat hyödyntää osaamistaan ja osallistua yhteiskunnan rakentamiseen. Kansainvälistyvässä Suomessa arvostetaan moninaisuutta ja yhdenvertaisuus sekä tasa-arvo kuuluvat kaikille.

Lainsäädäntöä uudistetaan tarpeen mukaan ottaen huomioon työvoiman tarve, maahanmuuttajien moninaiset lähtökohdat ja tarpeet sekä kansainväliset velvoitteet. Maahanmuuton lisääntyessä panostetaan maahanmuuttohallinnon lupaprosessien vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden kehittämiseen ja turvataan tarvittavat resurssit, jotta Maahanmuuttohallinto kykenee vastaamaan kiristyviin käsittelyaikavaatimuksiin. Maahanmuuttohallinnon lupaprosesseja kehitetään edelleen hyödyntämällä

täysimääräisesti ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsitteilyjärjestelmän (UMA) mahdollisuuksia. Järjestelmää myös jatkokehitetään.

Tehostetaan laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan vastaista toimintaa. Vahvistetaan viranomaisyhteistyötä, verkostoitumista sekä tarkistetaan maahanmuuttoviranomaisten välistä tehtäväjakoa. Varmistetaan kansainvälisen suojelun velvoitteiden toteutuminen turvapaikkamenettelyssä ja vastaanotossa.

Keskeisenä tavoitteena on maahanmuuttohallinnon toiminnan tehostuminen ja tähän liittyvän viranomaiskäsitteilyn nopeuttaminen. Lisäksi tavoitteena on edelleen parantaa turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan kustannustehokkuutta.

Lupaprosesseja kehitettäessä turvataan edelleen päätösten oikeusvarmuus ja laatu. Tavoitteena on, että Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa tapauksissa, joissa muutos ei perustu olosuhdemuutoksiin valituksen ollessa vireillä, vaan viranomaisen on tehnyt laintulkinta- tai menettelyvirheen, on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä.

Kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntaan siirtymisen tulee olla viiveetöntä. Tuetaan oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksista kuntiin muuttoa ja tehostetaan ELY-keskusten, kuntien ja vastaanottokeskusten välistä yhteistyötä. Tavoitteen seurantamittarina on oleskeluluvan myöntämispäätöksestä kuntaan muuttoon kuluva aika. Poliisi vastaa päätösten tiedoksiannosta, jonka jälkeen kuntiin sijoittuminen käynnistyy. ELY-keskuksilla on prosessin omistajuus useiden viranomaisten yhteistyötä edellyttävässä pakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntiin sijoittamisessa. Maahanmuuttovirasto ja turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset toimivat yhteistyössä ELY-keskusten ja kuntien kanssa. Maahanmuuttovirasto tai vastaanottokeskukset eivät voi yksin vaikuttaa odotusajan pituuteen.

Maahanmuuttohallinnon yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2012	toteuma 2013	tavoite 2014	TAE 2015	TTS -kausi			
					2016	2017	2018	2019
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa (%)	99,6	98,0	>95	>95	>95	>95	>95	>95
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa, oleskelulupapäätöksestä laskien keskimäärin enintään (vrk).	114	114	60	60	60	60	60	60

7.2 Keskeiset toimenpiteet vuonna 2015

Keskeisenä tavoitteena on varmistaa Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian toimeenpano-ohjelman toteuttaminen ja seuranta. Päivitetään tulevan hallitusohjelman mukaisten maahanmuuton tavoitteiden ja toimenpiteiden linjaukset strategian toimeenpano-ohjelmaan ja käynnistetään vuoden 2015 aikana linjausten toimeenpano. Käynnistetään tulevan hallitusohjelman mukaiset toimet lainsäädännön muuttamiseksi hallituskaudella 2015–2019.

- Elokuussa 2014 valmistuneen selvityksen perusteella käynnistetään toimet, joilla toteutetaan maahanmuuttohallinnossa tiettyjen poliisin ja rajan maahanmuuton tehtävien (turvapaikkaprosessin alkuvaihe, oleskeluluvat ja EU-kansalaisten rekisteröinti) siirto Maahanmuuttoviraston vastuulle.
- Maahanmuuttoviranomaisten moniviranomaismalli MPR eli Maahanmuuttoviraston, poliisin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoimintamalli on toteutettu turvapaikka-asioiden operatiivisen yhteistyöryhmän muodossa. MPR-yhteistyössä määritellään yhteiset, kaikkia viranomaisia sitovat tavoitteet ja yhteensovittamisen periaatteet turvapaikkaprosessille. Asetetaan turvapaikkaprosessin eri osista vastaaville viranomaisille sitovat tavoiteajat.
- Jatketaan edelleen turvapaikanhakijoiden vastaanottokapasiteetin kustannustehokkuuden parantamista, jotta pysytään valtionhallinnon menokehyksissä edellytetyssä määrärahasosassa (edellyttäen, että hakijamäärät eivät nykyisestä lisäänty).
- Vuoden 2015 alussa valmistuvan selvityksen perusteella arvioidaan mahdollisuutta yhdistää valtion vastaanottokeskukset hallinnollisesti Maahanmuuttovirastoon.
- Toimeenpannaan lainsäädäntömuutokset, jotka koskevat ulkomaalaisten säilöönottoa ja säilöönoton vaihtoehtoja. Varmistetaan Joutsenon vastaanottokeskuksessa vuoden 2014 lopulla käynnistyneen säilöönottotoiminnan sujuvuus.
- Vakiinnutetaan vapaaehtoisen paluun järjestelmä.
- Jatketaan toimia kahdenvälisen paluuyhteistyöpöytäkirjojen aikaansaamiseksi (Afganistan).
- Kehitetään edelleen maahanmuuttohallinnon lupaprosesseja hyödyntämällä täysimääräisesti ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) mahdollisuuksia. Ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) jatkokehittämistä varten on asetettu hanke vuosille 2014–2016. Järjestelmän kykyä automatisoida asiankäsittelyprosesseja sekä sähköisen ja mobiiliasioinnin ratkaisuja kehitetään. Hanketta rahoitetaan myös VM:n tuottavuuden edistämisen määrärahalta.
- Käynnistetään ulkomaalaislain rakenteellista kokonaisuudistusta kartoittava esiselvitys.
- Hyödynnetään täysimääräisesti turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston (AMIF) mahdollisuudet.

- Osallistutaan aktiivisesti Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) toimintaan ja hyödynnetään sen antama tuki turvapaikkapäätöksenteon laadun ja tehokkuuden parantamiseen.
- Maahanmuuton tilastointi- ja tutkimustoimintaa edelleen selkeytetään ja kehitetään. Panostetaan maahanmuuton tilannekuva-analyysin syventämiseen. Luodaan toimiva yhteistyö Tilastokeskuksen sekä kotouttamisen osaamiskeskuksen kanssa.
- Kehitetään maahanmuuton yhteiskunnallisen vaikuttavuuden raportointia ja mittareita.

7.3 Keskeiset toimenpiteet vuosina 2016–2019

Suomeen muutetaan pääasiassa perhesiteiden, työn ja opiskelun perusteella. Maahanmuuton ennakoidaan tasaisesti lisääntyvän globalisaation, kansainvälisten opiskelumahdollisuuksien lisääntymisen sekä Suomen väestörakenteen vanhenemisen seurauksena. Suomen ja Venäjän välinen henkilöliikenne todennäköisesti edelleen kasvaa.

Työvoiman maahanmuutto on hyvin riippuvaista talouden suhdanteista. Ulkomailta tarvitaan uutta työvoimaa, vaikkakin toimialakohtaiset erot työvoiman tarpeen kehityksessä ovat suuria.

Suomeen tulleiden turvapaikanhakijoiden määrä on vuoden 2010 jälkeen ollut noin 3 000 hakijaa vuodessa. Aseellisten konfliktien ja humanitaaristen katastrofien määrä on lisääntynyt ja tämä saattaa vaikuttaa turvapaikanhakijoiden määrän lisääntymiseen Suomessa. Vastaanottokeskuksissa pystytään tarvittaessa nopeasti lisäämään vastaanottokeskusten majoituspaikkoja.

Maahanmuuttohallinnolle tulee turvata riittävät resurssit, jotta hallinto pystyy vastaamaan lisääntyvään maahanmuuttoon ja asiamäärien kasvun jatkumiseen.

- Jatketaan Maahanmuutto 2020 -strategian toimeenpanoa ja sopeutetaan strategian toteutusta toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.
- Panostetaan edelleen maahanmuuttohallinnon lupamenettelyjen sujuvuuteen. Maahanmuuttohallinnon keskeisille toimijoille asetettujen hakemusten käsittelyaikatavoitteiden seuranta kehitetään. Valmistaudutaan EU- säädösten mukaisten käsittelyaikatavoitteiden voimaantuloon vuonna 2018 ja varmistetaan säädösten mukaisissa enimmäiskäsittelyajoissa pysyminen.
- Varmistetaan UMA-järjestelmän täysimääräinen hyödyntäminen maahanmuuttohallinnon lupaprosesseissa, jotta sähköisen asioinnin piirissä on 90 %:a palveluista ja nostetaan sähköisen asioinnin käyttöastetta. Toteutetaan onnistuneesti UMA-järjestelmän vuosina 2014–2016 tapahtuneen jatkokehityksen edellyttämät toimintatapa- ja mahdolliset säädösmuutokset.

- Kehitetään maahanmuuttoviranomaisten poikkihallinnollista yhteistyötä. Jatketaan MPR-yhteistyötä.
- Toteutetaan maahanmuuttohallinnossa tiettyjen poliisin ja rajan maahanmuuton tehtävien (turvapaikkaprosessin alkuvaihe, oleskeluluvat ja EU-kansalaisten rekisteröinti) siirto Maahanmuuttoviraston vastuulle.
- Tarkastellaan vastaanottokeskusverkoston kokonaisuutta ja yksiköiden lukumäärää. Tavoitteena on kehittää vastaanottokeskusten kustannustehokkuutta siirtymällä suurempiin yksiköihin, joiden laajennusvara on asuntokannassa. Päätetään alaikäisten ilman huoltajaa olevien vastaanottopalveluiden järjestämisen toteutustavasta.
- Sujuvoitetaan työntekijän oleskelulupajärjestelmää. Suunnitellaan työnantajan sähköisen asiointin malli, joka nopeuttaa työnantajan asiointia lupaviranomaisen kanssa. Palvelu tehostaa työntekijän oleskelulupa-asioiden käsittelyprosessia.
- Ehkäistään harmaata työntekoa ja valvotaan työehtojen toteutumista suunnitelmallisesti viranomaisyhteistyössä.
- Tiivistetään viranomaisyhteistyötä laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnassa sekä kehitetään ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toimintaa.
- Sijoitetaan keskeisiin maahantulomaihin maahanmuuton yhdyshenkilöitä sekä kehitetään toimintaa kiertävien yhdyshenkilöiden pohjalta.
- Jatketaan oleskeluluvan saaneiden vastaanottokeskuksista kuntaan muuton tukemista. Yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan kanssa kehitetään kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntiin sijoittumista.
- Tiivistetään maahanmuutto- ja kehityspolitiikan yhteyttä. Kehitetään sisä- ja ulkoministeriön yhteistyötä muuttoliike- ja kehitys -tematiikassa EU- kontekstissa sekä pidemmän aikavälin temaattisissa kysymyksissä.
- Turvataan Maahanmuuttoviraston määrärahojen riittävyys maahanmuuton lisääntyessä.
- Valmistellaan ulkomaalaislain kokonaisuudistus perustuen tehtyyn esiselvitykseen. Uudistuksessa pyritään selkeyttämään lain rakennetta ja parantamaan sen käytettävyyttä. Tavoitteeksi asetetaan kokonaisuudistuksen valmistuminen hallituskaudella 2019–2023.
- Toteutetaan ulkomaalaisrekisterilainsäädännön kokonaisuudistus.

7.4 Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Talouden ja toiminnallisuuden tuloksia tarkastellaan maahanmuuton, kansainvälisen suojelun, turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan, paluumuuton ja Suomen kansalaisuuden osa-alueilla ja tuloksellisuutta mitataan keskeisten suoritteiden avulla.

Maahanmuuttovirasto	toteuma	toteuma	arvio	TAE-tavoite	TTS -kausi			
Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Maahanmuutto								
Työntekijän oleskelulupapäätökset, kpl	6 048	5 953	6 000	6 000	6 700	6 700	6 700	6 700
Opiskelijan oleskelulupapäätökset, kpl	5 934	5 730	6 000	6 000	6 500	6 500	6 500	6 500
Keskimääräiset käsittelyajat, Migri/kokonaiskäsittelyaika (vrk):								
– työntekijän oleskelulupa	54/110	26/90	30/65	30/65	30/65	30/65	30/65	30/65
– opiskelijan oleskelulupa (kokonaiskäsittelyaika)	20	19	20	30	30	30	30	30
Oleskelulupapäätökset ja maastapoistamispäätökset/htv	384	382	395	405	410	420	430	430
Toimintamenomääräraha, 1 000	5 370	6 705	7 500	6 500	6 200	5 700	5 400	5 400
Henkilötyövuodet	81	82	78	74	70	64	62	62
Kansainvälinen suojelu								
Turvapaikkapäätökset, henkilöä	3 894	4 055	4 000	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800
Keskimääräiset käsittelyajat (vrk): kokonaiskäsittely (ei muutoksenhakua)	250	190	165	160*	140*	120*	120*	120*
– turvapaikkahakemukset, käsittelyaika/vrk, 80 %:ssa tapauksista	234	156	150	140*	120*	100*	100*	100*
Turvapaikkapäätöksiä/htv (vain turvapaikkapäätöksentekoon osallistuva henkilöstö)	52	56	54	57,6	58	58,7	59	59
Turvapaikkayksikön kaikki päätökset yhteensä/htv (ml. muukalaispassit ja	120	122	122	123	124	125	126	126
Toimintamenomääräraha, 1 000	8 087	7 840	9 000	9 000	8 200	8 000	7 800	7 800
Henkilötyövuodet	100	100	98	94	90	88	86	84
Turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta								
Vastaanottokeskusten käyttöaste keskimäärin %	90	83	90	90	90	90	90	90
Vastaanottokeskusten paikkaluku keskimäärin yhteensä enintään	3 054	3 005	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Määräraha, 1 000 euroa (momentit 26.40.01.3,26.40.01.4, 26.40.21 ja 26.40.63)	69 501	60 475	49 823	43 673	43 602	43 531	43 465	43 465
Henkilötyövuodet (valtion vastaanottokeskukset)	93,9	88	110	120	119	118	117	116

Toimintamenoääräraha, 1000 euroa (vastaanotto toiminnan ohjaus)	349	396	640	640	640	640	640	640
Henkilötyövuodet (vastaanotto toiminnan ohjaus Maahanmuuttovirastossa)	6	6	6	6	6	6	6	6
Paluumuutto								
– paluumuuttovalmennukseen osallistuneet henkilöt	355	228	450	450	50			
– kielikokeisiin osallistuneet henkilöt	693	415	900	1100	500			
Määräraha, 1 000 euroa (momentti 26.40.20)	876	876	876	876	876			
Henkilötyövuodet	4	4	4	4	2			
Suomen kansalaisuus								
– kansalaisuushakemuspäätökset	9 723	10 119	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
– kansalaisuusilmoitukset	951	848	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Keskimääräiset käsittelyajat, (vrk):								
– kansalaisuushakemukset (kaikki, kokonaiskäsittelyaika)	381	317	254	244	238	238	238	238
– kansalaisuushakemukset (ns. selvät eli hakijalla kansallinen passi eikä lisäselvitystarvetta, kokonaiskäsittelyaika)	318	225	232	180	180	180	180	180
– kansalaisuushakemukset (ns. muut, kokonaiskäsittelyaika)	501	450	360	360	360	360	360	360
Kansalaisuushakemuspäätöksiä/ht v	304	289	267	270	272	275	278	278
Toimintamenoääräraha, 1 000	2 472	2 730	3 135**	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Henkilötyövuodet	32	36	37	38	34	30	30	30
Yhteensä								
Määrärahakehys, 1 000 euroa (Momentti 26.40.01.1 Maahanmuuttoviraston toimintameno)	18 544	17 866	17 460	17 114	14 300	14 169	14 037	13 968
Henkilötyövuodet	287	307	290	289	286	283	280	280

* Turvapaikkahakemusten käsittelyaikataavoite tarkentuu turvapaikka-asioiden ensivaiheen tehtävien siirtoa Poliisilta Maahanmuuttovirastolle koskevan valmistelun edetessä.

** HUOM! Kansalaisuusyksikön toiminto on 100 % omakustanteista, tarvittava toimintamääräraha katetaan kansalaisuushakemuksista perittävillä maksuilla. Vaadittava htv –määrä ja toimintamääräraha skaalautuu hakemusten määrän suhteessa.

7.5 Säädosvalmistelu

Aikaisemmin käynnistyneet vuonna 2015 jatkuvat lainsäädäntöhankkeet sekä vuonna 2015 käynnistyvät uudet säädöshankkeet:

EU-saadöshankkeet:

- Turvapaikkamenettelydirektiivin täytäntöönpano sekä vastuunmäärittämis- ja Eurodac-asetuksista johtuva ulkomaalaislain tarkistaminen
- Vastaanottodirektiivi
- Kausityöntekijädirektiivi
- Yritysten sisällä siirtyviä henkilöitä koskeva direktiivi
- Kolmansien maiden kansalaisten maahantulo tutkimusta, opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkallista ja palkatonta harjoittelua, vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä varten
- Vastuunmäärittämisasetuksen (Dublin III-asetus) muuttaminen koskien alaikäisiä, joilla ei ole perheenjäseniä, sisaruksia tai sukulaisia jäsenvaltioiden alueella

Kansalliset saadöshankkeet:

- Ulkomaalaisten säilöön ottamista koskevien säännösten tarkistaminen
- Ihmiskaupan uhreja koskevan lainsäädännön kehittäminen
- Vaihtoehtoiset tavat vastaanottaa oleskelulupahakemuksia ulkomailla
- Vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttaminen
- Ulkomaalaisvalvonnan kehittäminen
- Kansainvälistä suojelua hakevien vastaanottotoiminnan hallinnoiminen; esiselvityshanke
- Kansainvälistä suojelua hakevalle annettava yleinen oikeudellinen neuvonta; esiselvityshanke
- Maahanmuuttoon liittyvien rekisterisäännösten tarkistaminen
- Selvitys ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen tarpeesta
- Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta

